BAIGAIS GADS

THE GHASTLY YEAR

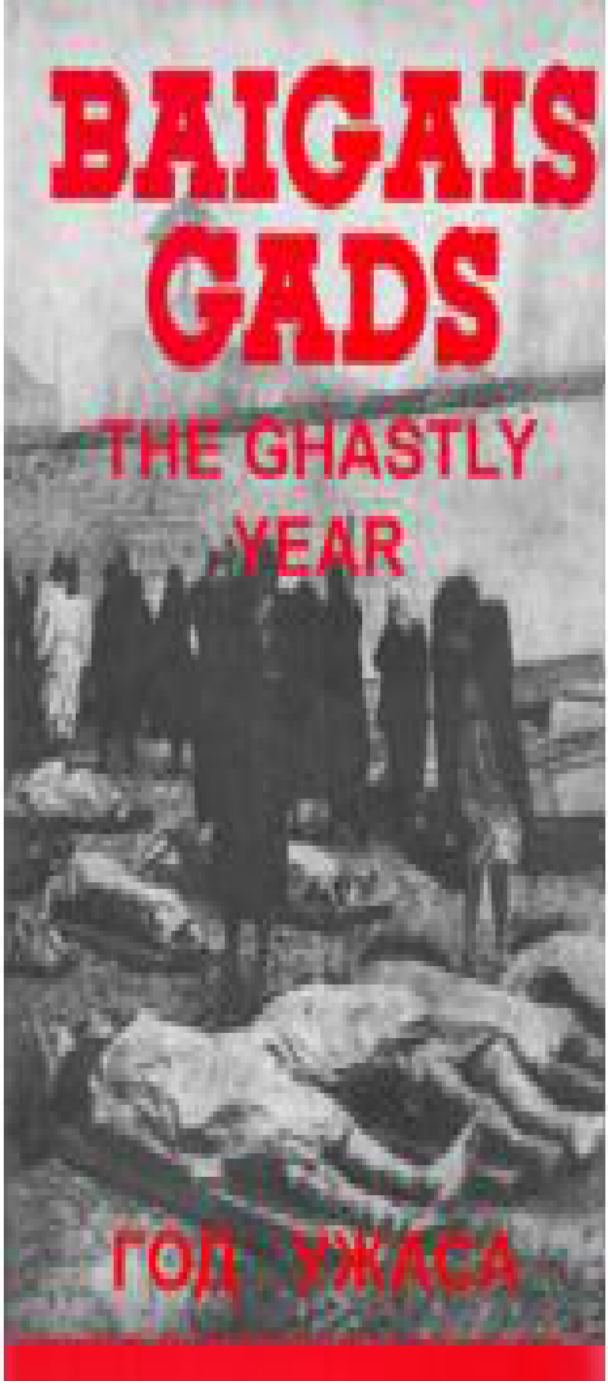

ГОД УЖАСА

SHOUT
SHARE
IT

Annotation

Baigais gads

Baigais gads, 1940. - 1941.

Līdz šim nozīmīgs vizuālās informācijas avots par šo laiku ir bijusi vācu okupācijas laikā 1942. g. Rīgā izdotā grāmata "Baigais gads". Šai grāmatai izteikts propagandas materiāla raksturs un tā ir ieturēta nacistiskajam Trešajam Reiham tipiskajā līdz groteskumam pārspīlētajā karojošā antisemītisma garā taču distancējoties no teksta grāmatā esošais fotogrāfiskais materiāls pats par sevi kalpo par vērtīgu vēsturiskās izziņas materiālu Fotogrāfēšana ir veikta pēc komunistu atkāpšanās Mirstīgās atliekas ir apsekojusi komisija kurā ietilpa sevišķi svarīgu lietu izmeklēšanas tiesnesis Šnikvalds viceprokurors Siliņš izmeklēšanas tiesnesis Grantskalns zinātniskās tiesu ekspertīzes institūta direktors Bērziņš eksperts Suta Rīgas apriņķa ārsts Ciemiņš tiesu ārsts Kocers Rīgas apriņķa priekšnieks policijas pulkvežleitnants Veide Komisiju vadīja Rīgas apgabaltiesas prokurors Zutis Piedalījās Latvijas pašpārvaldes iekšlietu ģenerāldirektors ģenerālis Dankers 3 Padomju komunistu režīms bija gan kūtrāks savu noziegumu foto un kinodokumentēšanā nekā nacionālsociālistu režīms gan arī tam esot uzvarētāja lomā bija neierobežots laiks un iespējas pēdu slēpšanā Droši vien ka vēl daudzi dramatiski kino un foto dokumenti glabājas Krievijas arhīvos kuriem kā visiem labi zināms piekļuves iespējas ir ļoti ierobežotas un pēc īsas situācijas uzlabošanās Jeļcina valdīšanas laikā sāk atgriezties padomju tradīcijas un visa noliegšanas un slepenības režīms Jo ciniskāk šajā kontekstā skan Krievijas pārmetumi Austrumeiropas valstīm par mēģinājumiem pārrakstīt vēsturi šādi apzīmējot mēģinājumus noskaidrot komunistiskā režīma pusgadsimtu mērķtiecīgi aiz dezinformācijas slēptu vai noklusētu patiesību Tā kā pat grāmatas Baigais gads pieminēšana dažās politiski kreisi radikāli noskaņotās aprindās izsauc histērisku naida reakciju un nekavējošus apvainojumus antisemītismā un nacisma reabilitācijā būtu vietā citēt Ģenerālprokuratūras Totalitāro režīmu un noziegumu izmeklēšanas nodaļas virsprokurors Uldis Pauls Strēlis aģentūrai LETA atzinis ka grāmatā Baigais gads aprakstīti notikumi kas tika pārbaudīti arī par genocīdu notiesātā Alfona Novika tiesas prāvas laikā un ja kāds šaubās par notikumu patiesumu Rīgas apgabaltiesas arhīvā glabājas spriedums šajā lietā 4 Komunistiskā režīma genocīda noziegumu izmeklēšana Latvijā tika sākta jau LPSR prokuratūrā 1988 gada 23 oktobri Grāmatā Baigais gads minētie Latvijas iedzīvotāju masveida slepkavības fakti Litenē Baltezerā Katlakalnā Liepājā Valmierā Ludzā un daudzās citās vietās apstiprinājās Bet kriminālllieta tika izbeigta sakarā ar noilguma iestāšanos Izmeklēšana tika atjaunota pēc tam kad

1993 gada 6 aprīli Latvijas Kriminālkodeksā tika ietverta atsevišķa nodaļa kurā bija paredzēta kriminālatbildība par noziegumiem pret cilvēci genocīdu un kara noziegumiem kuriem nav noilguma Visu pēckara Latvijas okupācijas periodu baigā gada laikā izdarītie totalitārā komunistiskā režīma noziegumi tika slēpti pierādījumi iznicināti Tāpēc rūpīgi izvērtējamas jebkuras liecības un dokumenti kādus par šo laika periodu ir iespējams iegūt No šāda viedokļa ir izvērtējami arī grāmatā Baigais gads ilustrētie un aprakstītie notikumi Izvērtējot grāmatā Baigais gads aprakstītos notikumus ir jānorobežojas no antisemītiskās propagandas kas ir nosodāma Grāmata ir ilustratīvi dokumentāls faktu un vēsturisku notikumu atspoguļojums to izvērtēšana jāveic objektīvi 5 Zemāk ir dotas norādes uz attēliem no 1942 g izdotās grāmatas Baigais gads 6 Naktī uz 1941 g 14 jūniju komunistiskā režīma uzsāktā iedzīvotāju deportācija Arestēto Latvijas iedzīvotāju fotogrāfijas čekas kartotēkā NKVD Iekšlietu Tautas Komisariāta komisāra Simona Šustina 1941 g 26 jūnija rezolūcija uz apcietināto saraksta Ņemot vērā sociālo bīstamību visus nošaut 1941 g jūlijs Baltezers Pēc padomju režīma krišanas kādas Baltezera vasarnīcas dārzā atrok čekas upuru masu kapu Komunistu atkāpjoties noslepkavotie iedzīvotāji Krustpils lidlauka teritorijā Komunistu upuru ekshumācija pie Krusta baznīcas Rīgā Komunistu nogalinātie iedzīvotāji Dreiliņos Komunistu upuru identifikācija Biķerniekos Balvu pag

-
-
-
- Baigais gads rāda un vēstī
- Mocekļi un trimdinieki klusē
- Tāds bija sākums
- Uz Maskavu…Latvija bija nodota
- Izrēķināšanās nebūs!
- Visi uz vēlēšanām!
- Plakāti, plakāti, plakāti…
- Tā domāja un juta latvieši
- Naktī uz 1941.g. 14. jūniju
- Tā strādāja čeka
- Zeme atvērās…
- Lūk viņi
- Viņu bija neskaitāms pulks
- Paziņojums
- Baigā gada bilance

Baigais gads

"Baigā gada" atkārtota izdošana ir ne vien slavējama un apsveicama, bet arī nepieciešama. "Baigais gads" laviešu tautas dzīvē saistās ar notikumiem, kuri nedrīkst būt apslēpti. "Baigais gads" ir pirmais un šobrīd vienīgais 1940. gada notikumu dokumentējums, precīza tā laika liecība bez jebkādas sasaistes ar pašreizējiem notikumiem Latvijā. Šo grāmatu nedrīkst uztvert kā aicinājumu uz kādu konkrētu rīcību vai nosodījumu kādai tautai. Tā ir vēstures atstāta liecība par tik maz dokumentāli attēlotiem 1940. gada notikumiem Latvijā. Tas ir traģisma pilns laika posms, un patieso vēstures notikumu sagrozīšana šodienas vajadzībām ir nepieļaujama.

Vēsturiskai, neredīģētai "Baigā gada" politiskai konjunktūrai nepieskaņotai atkārtotai publikācijai ir Dieva svētība, un nav nekāda pamata uzskatīt to par antisemītisku literatūru.

Mācītājs Kārlis Zuika

FB2 failu izveidojis Imants Ločmelis

Baigais gads rāda un vēstī

«BAIGAIS GADS»

rāda boļševismu tādu, kāds tas īstenībā bija: viltū un melos slēpts, spīganas nežēlības pilns, moku un asiņu kārīgs, cietēju vaidu alkstošs, bezgalīgs atriebībā un postā, neaptverams tumsonībā, izsmiekls prātam un godam, zaims tikumam - iznīcības zīme visam tam, ko cilvēce sasniegusi daudzos darba un cīņu gadu tūkstošos.

«BAIGAIS GADS»

vēstī par šausmām un postu, kas 1940. un 1941. gadā vēl reizi piemeklēja latvju tautu, kura kopš neatminamiem laikiem stāv Eiropas sardzē pret Austrumiem, pār ko, arvien saplakdams, laikmetu mijās šļācis gan tatāru ordu uzbrukuma vilnis, gan mēra sērgas trumainais lāsts, gan boļševisma nāvējošais tvans no visas pasaules aizdedzināšanai kurtā ugunsgrēka, un kas nesatricināmā ticībā atbild vislielākām briesmām un vislielākām nelaimēm: «No zemes šīs mēs izauguši esam, mums šajā zemē galvas jānoliek!»

Mocekļi un trimdinieki klusē

LAIKS ŠOVASAR VAIRS NEIES VECĀS SLIEDĒS,
BŪS PUĶES SKUMJAS, BIŠU MEDUS RŪGTS.
UZ TĀLIEM CIEMIEM KUMEĻŠ NETIKS JŪGTS,
UN JASMĪNS ZARAINS MAIJĀ NEUZZIEDĒS.
PAR VELTI SAULE DIENU TUMSU KLIEDĒS,
PRIEKS JĀŅU NAKTĪ NEATNĀKS PAT LŪGTS,
UN ROKĀ SAVĪTĪS ZIEDS TIKKO PLŪKTS,
BŪS KLAJUMS BAIGS, AIZ KATRA KRŪMA BIEDĒS.
VĒJŠ MIGLU SARKANU PĀR LAUKIEM DZĪS,
BEZ LAIKA KOKIEM AUGĻI NOKRITĪS,
PAR NASTU BŪS, KAS IR, UN TAS, KĀ NAVA.
PATS ZEMES DZIĻUMS TAUJĀTS PALIKS KLUSS,
JO PĀRVĒRTUSI ŪDENS AVOTUS
PAR VĒRMELĒM BŪS NODEVĪBA TAVA.
EDVARDS VIRZA

Zemes sulas riesās asnos un pumpuros, dzīvība tiecās atraisīt savu brieduma spēku.

Atdarījās iznīcības vārti. Latviešu zemi pārpludināja inde. Tā iesūcās zemē, piesātināja gaisu, asiņainiem tvaikiem aizklāja sauli, lai bērns, tikko dzimis, iezīstu to ar mātes pienu, lai sieva zaudētu savu roku spēku un tikuma slavu, lai vīrs pašā briedumā izkalstu un viņa gods un gara stiprums kļūtu kā prauls, kas nav vairs spējīgs ne jaunus asnus dzīt, ne pats savu svaru nest.

Nodzisušai dzīvībai cilvēka roka tiecas celt pieminekli, un pati dzīvība atstāj pēdas dzīvajo starpā. Bet tas, kas nodomājis nīdēt, tas izskauž līdz galam, lai pat ne akmens neliecinātu, kur un cik liela bijusi šī nomaitātā dzīve. Jo kur moku ceļi iezīmēti asinīm un drupām, tur nepaliek vairs pat ne liecinieka, lai nebūtu neviena, kas to paustu par tiem, kam piederējušas šīs asinis, kāds gars ir uzcēlis šos drupās grautos namus.

Tāds liktens bija nolemts latvju tautai.

Kas bija tas izdzimums, kas spēja sakrāt tādu indi un izliet to pār latvju zemi?

Ikviens, kas paslēptuvē uzglūn upurim, ir nelietis, ikvienu, kas nakts tumsā no muguras ar dunci uzbrūk dzīvībai, sauc par slepkavu. Bet nav vēl vārda, ar ko apzīmē to baigo varu, kas pameta aiz sevis ģindeņus un drupas - tāpat kā nevar atrast vārda visam tam, kā drausmā esamība nespēj aizsniegt apziņas un prāta robežas. Jo šausmas, asinskārību un postu, ko nesa svešā vara, cilvēce vēl nebija ne jaudusi, nedz redzējusi.

Mocekļi un trimdinieki klusē, mokas rimst līdz ar nāvi, sāpju

vaidus uzklausa debesis, bet pārestība, pazemojums un kauns, kas brēc pēc miroņu atņirgtajām lūpām viņu melnajās kapu bedrēs, nerims nekad. Viņu asinis mūžīgi alks atmaksas, un, viņu trūdus slēpdama, neapklusīs pati zeme, iekām taisnība, daba un Dievs nebūs nolīdzinājuši tās nodarītās gara un miesas sāpes, ko izcieta saistītā, atbruņotā, pazemotā latvju tauta sava pārbaudījuma moku stundā.

Zeme atdarījās. Tā atdeva upurus un atklāja šausmas, posta dziļumu un ciešanas, ko slēpa sevī baigais gads. Vārdi ir mēmi, lūpas nevarīgas, lai stāstītu pat to necilvēcības bezdibeni, kura malā stāvēja latvju tauta, nolemta pazudināšanai.

Tēli un liecības, ko mums atstājis šis laiks, lai runā paši. Un vārdi, ko tie saka, pēc atmaksas saukdami, lai nekad neizgaist no latviešu tautas apziņas.

Tāds bija sākums

TĀDS BIJA SĀKUMS . . .

1940. gada 15. un 16. jūnijā latvieši pulcējās dziesmu svētkos Daugavpilī. Tie bija pēdējie latviešu tautas svētki: boļševiku iebrukums tā paša gada 14. jūnija naktī Latvijā ievadīja viņas moku ceļu.

Asins karnevāls sākās. Šai nakti «lielais austrumu kaimiņš» pēc 23 gadu baigas klusēšanas spēra pirmo nāves dejas soli latviešu zemē. Lūk vizitkarte, ar ko boļševiki pieteicās nodrošināt 1939. gadā noslēgtā PSRS un Latvijas savstarpējā palīdzības pakta pildīšanu:

Kļūmīgs atgadījums pierobežā

Lta. Rigā, 15. junijā. Sestdienas rītā ausmā mūsu robežsargu mītne Masļenkos (Abrenes rajonā pie Latvijas-Padomju Savienības robežas) atrasta nodedzināta. Turpat atrasti divu robežsargu un vienas sievietes līķi, kā arī vēl viena smagi ievainota sieviete un tāpat smagi ievainots 14 gadu vecs zēns. Pazuduši arī 11 robežsargi un vairāki turienes iedzīvotāji. Sevišķa izmeklēšanas komisija robežsargu brigades komandiera ģen. Bolšteina vadībā izbraukusi uz notikuma vietu, lai noskaidrotu kļūmīgo atgadījumu.

- Nodedzinātā Latvijas robežsargu mītne Augšpils pagasta Masļenkos.
- Robežsarga Macīša apdegušais līķis.
- Robežsarga Puriņa sievas Hermines līķis.
- Robežsarga Beizaka līķis.

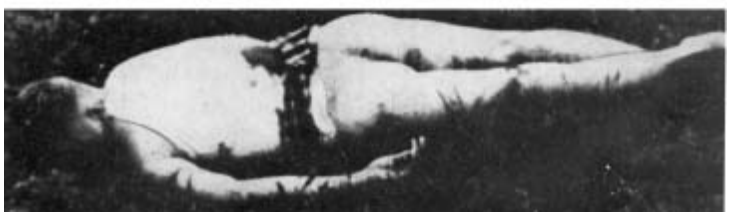

No nāves neizbēga arī robežsarga Puriņa dēls, kas mira no smagiem ievainojumiem slimnīcā, un robežsargs Cīmoško, kas krita reizē ar Beizaku. Pāri robežai boļševiki aizdzina 43 robežsargus un apkārtnes iedzīvotājus, kas mēģināja nodzēst aizdedzināto robežsargu mītni…

Tas notika taisni tai pašā laikā, kad boļševiku prese rakstīja, ka …

"…PADOMJU SAVIENĪBA VEDUSI UN TURPINA VEST AUGSTĀ MĒRĀ LABVĒLĪGU, NOTEIKTU PROLATVISKU POLITIKU …"

Cinisms un zvēriskums, ar kādu padomju vara sevi parādīja, likās pat neticams. Liekulība un patiesības viltojumi šķita neaptverami. Un tomēr tā bija patiesība… Latvijas oficiālo iestāžu paskaidrojumi un atbildes vairs neko nespēja grozīt. Maskava darīja, kā nolēmusi. Un nolēmusi tā bija daudz: 17. jūnija rītā Latviju aši pārplūdināja bruņotu aziātu nepārredzamās ordas.

jūnija pēcpusdienā.

Pūļa inscēnētās nekārtības pie Rīgas prefektūras

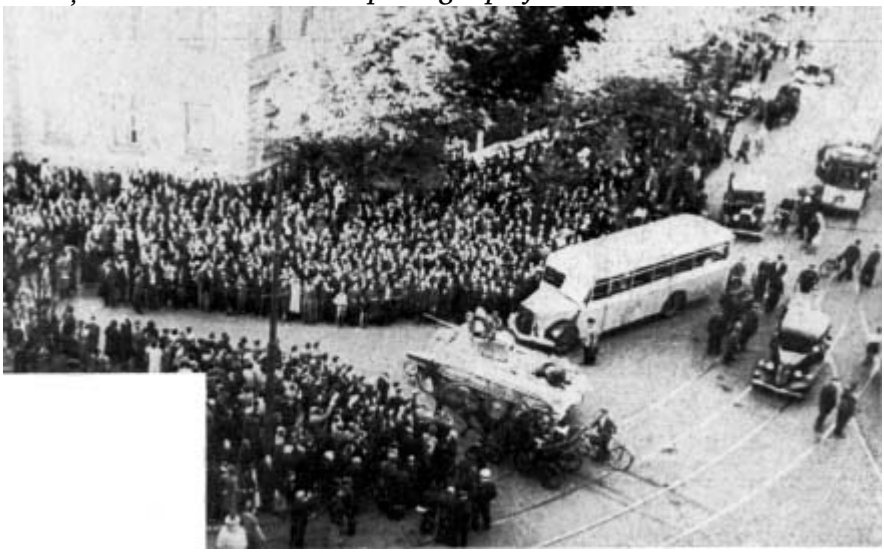

… Bet no pagrīdes, boļševikos draugus jauzdama, cēlās "apspiestā tauta" - daži desmiti huliganu, recidīvistu un klaidoņu, un visā savā kopībā žīdi - "izredzētā tauta", lai uzbruktu latviešu policijai, kas gādāja par kārtības uzturēšanu ienākošā padomju karaspēka pārplūdinātajās ielās.

Sarkanā armija, kas bija ieradusies, "lai nodrošinātu PSRS un Latvijas savstarpējās palīdzības pakta reā lizēšanas iespēju", ņēma pūli savā aizsardzībā (attēls vidū). Ar to padomju vara parādīja, kam tā grib sniegt "savstarpīgo palī dzību": latviešu tauta tā nebija.

Drūmi klusēdami, latvieši gar ielu malām nolūkojās drāmā, kuras beigu cēlienu tie vēl nespēja nojaust.

Aina pie Galvenā pasta Rīgā boļševiku ienākšanas dienā

U z b r u k u m i policijai, Latvijas armijas karavīriem un virsniekiem notika visā galvaspilsētā, visā zemē. Uz policiju meta akmeņus.

Pēc pūļa izklīdināšanas viss laukums pie stacijas un Rīgas prefektūras bija akmeņiem nosēts.

Neapzinīgiem pilsoņiem par satiksmes un kārtības traucēšanu būs jāiet cietumā

Rīgas prefekts K. Jaunarājs administratīvā kārtā par satiksmes, miera un kārtības traucēšanu aizvakar uz ielas mums draudzīgā padomju karaspēka ienākšanas dienā sodījis ar 1000 ls vai 3 mēnešiem arestā Genechu Kreinesu no Avotu ielas 35-55. Dāvidu Golbergu no Stabu ielas 46-48. Icīku Gelbartu no Visvalža ielas 3-a un Heimu Klackinu no Stabu ielas 51. Ar 3 mēnešiem arestā sodīts Aleksandrs Kadiķis bez noteiktas dzīves vietas. Ar 500 ls vai 3 mēnešiem arestā sodīts Jānis Bērzlis no Tvaika ielas 15, Grigorijs Varuškins no Purva ielas 9, Jānis Tomsons no Vilku ielas 3, Pēteris Vasiljevs no Latgales ielas 89, Ābramijs Gemjanovs no Lazdonas ielas 11, Pāvils Kapkovs no Dzirnavu ielas 169 un Terentijs Minovs no Brīvības gatves 239. Ar 300 ls vai 2 mēnešiem arestā sodīts Leiba Meierovics no Kr. Barona ielas 2, Girts Kantors no Katoļu ielas 17, Stanislavs Mazlovskis no Akmeņu ielas 8, Solóms Kapļāns no Krasta ielas 39, Teodors Avanesovs no Hapsalas ielas 14, Augusts Pauders no Kr. Barona ielas 20, Eduards Skadulis no Baznīcas ielas 34 un Roberts Lūsis no Stabu ielas 46-48. Ar 200 ls vai 2 mēnešiem arestā sodīts Jānis Šmuiss no Līvu ielas 18, Dimitrijs Kaļinovs no Līvu ielas 18, Pauls Priede no Krāsotāju ielas 11 un ar 100 ls vai 1 mēnesi arestā Jūlijs Fridlenders no Šampētera 1. Visām šīm personām spriedums arī nekavējoties izpildīts.

Bērni vasaras atpūtā

Vācu austrumu mese apvienota ar lauksaimniecības izs'

Latviešu iestādes, boļševiku tikumus nepazīdamas, vēl centās rīkoties pēc pastāvošiem likumiem, būdamas pārliecinātas, ka nekārtību cēlāji sodāmi.

Tie bija rūgti maldi. Padomju sūtniecība paskaidroja, ka tā ar Sarkanarmijas vienību sagaidīšanu Rīgā visai apmierināta.

Sodīto uzvārdi liecina, pie kādas tautības piederēja vairums dauzoņu.

Visi šie notikumi dabūja savus sedzējus. Nodibinājās jauna valdība, kādu Maskava gribēja. Pa kreisi: ministru prezidents prof. Kirchenšteins uzrunā pūli, tālāk ministri Pēteris Blaus un Jūlijs Lācis. Manifestanti prasīja un arī panāca Latvijas komunistu partijas legalizēšanu. Vidū: partijas vērīgā auss 1. sekretārs Kalnbērziņš-Zaķis, kas rūpīgi uzklausīja "tautas taisnīgās prasības" - patiesībā Maskavas pavēles.

KAS BIJA ŠĪ TAUTA?

Plakātu valoda un prasību raksturs to skaidri liecina.

Visu Maskavas nodomāto notikumu rīkotājs PSRS Tautas komisāru padomes priekšsēdētāja biedrs Višinskis (pa kreisi) "draudzīgi" apsveica manifestantus, izteikdams pārliecību, ka Padomju Savienības un Latvijas karogi nākotnē draudzīgi plīvos blakus. Šī nākotne atklāja, cik salti bija viņa meli un cik ciniski nodomi slēpās aiz tiem.

21. jūnijā latviešu strādniekus un ierēdņus ar varu izdzina uz ielām "prieka manifestācijā", lai tie kopā ar žīdiem suminātu savus nākošos slepkavas. Padomju vara, reiz jau ņēmusi savā aizbildniecībā huliganisku pūli, no cietumiem izlaida arī par pretvalstisku darbību ieslodzītos. Jā, Latvijas valdībai nebija ienācis prātā, ka PSRS savu "prolatvisko polītiku" grib dibināt uz Latvijas valsts ienaidniekiem… Ar šo aktu sākās pirmās manifestācijas Rīgā, un no šī kodola vēlāk izveidojās padomju varas balsti.

Žīdu pūlis gaida izlaižam polītiskos ieslodzītos no Centrālcietuma Rīgā

Cietumnieku pirmais gājiens

Cietumnieki, žīdu pūļa un ar varu izdzīto manifestantu pavadīti, iznāca ielās.

Kāds cietumnieks uzrunā pūli manifestācijas laikā. Viņa seju apzīmogojis naids un iznīcināšanas kāre.

Šai ziņā cietumnieki un žīdiskais pūlis sapratās; tie meklēja īstos draugus īstajā vietā, pulcēdamies pie Padomju Savienības sūtniecības Antonijas ielā, kur boļševiku vietējie algotņi pildīja Maskavas diktētos plānus. Plašajām tautas masām nebija ne jausmas par to raksturu. Daudzi pat domāja, ka boļševisms varbūt šais 23 gados būs mainījies uz labo pusi.

Bet žīdi tam uzgavilēja (pa labi). Viņu "liesmainie sveicieni atbrīvotājiem"

KĻUVA SAPROTAMI TIKAI VĒLĀK

Aina pie Padomju Savienības sūtniecības Rīgā

No Zviedrijas atgriezās izsūtītie vai izbēgušie pretvalstiskie boļševistiskie elementi. Velti pieminēt, ka to vairums bija žīdi (pa labi).

Bijušos Spānijas pilsoņu kara sarkanās frontes brīvprātīgos cīnī tājus apsveica žīdu amatvīri (pa labi apakšā).

Tai pašā laikā Sarkanarmijas karavīri rīkoja izrādes un priekšnesumus pilsētas dārzos un laukumos, rādīdami savu "kultūru" un novērsdami ļaužu uzmanību no posta ceļa, uz kura bija uzvesta latviešu tauta. Viss risa pēc plāna.

Satikās visi, kam rūpēja Latvijas valsts un tautas iznīcināšana, zemes nopostīšana un vērtību izputināšana.

Uz Maskavu…Latvija bija nodota

Prof. Kirchenšteins ar PSRS sūtni Latvijā V.Derevjanski Rīgas stacijā, izbraucot uz Maskavu.

U Z M A S K A V U !

Oficiālā statistika rādīja, ka, neskatoties uz Saeimas vēlēšanu piespiedu raksturu, no balsošanas atturējusies ievērojama balstiesīgo daļa. Tādēļ padomju vara, vienkārši izdomājot faktus, noapaļoja vēlēšanās piedalījušos skaitu uz gandrīz apaļiem 100% vēlētāju. Piespiedu kārtā nebrīvās vēlēšanās Saeimā ievēlētie deputāti pēc Padomju Latvijas pasludināšanas spēra soli tālāk, nododami savu dzimteni baigam liktenim: tika nolemts pievienot Latviju Sociālistisko Padomju Republiku savienībai.

Valsts prezidenta vietas izpildītājs prof. Kirchenšteins saņēma uzdevumu izlūgties Maskavas žēlastību šī lēmuma izpildīšanai.

Tas nu bija padarīts. Viss, kas kavēja boļševiku nodomus, bija noārdīts.

Ko tas īsti nozīmēja, vislabāk liecināja žīdu prieks. Latviešu tauta apzinājās pienākušu savu pārbaudījumu vissmagāko brīdi.

Delegācijas pavadītāji žīdi.

Maskavā zemiski sen iecerēto notikumu gaita sasniedz savu kulmināciju: LATVIEŠU TAUTA AR VARU TIKA PIEVESTA PIE SLIEKŠŅA, AR KURA PĀRKĀPŠANU BIJA NOLEMTS UZ VISIEM LAIKIEM DZĒST TO NO DZĪVO TAUTU SARAKSTA.

Žīdi gavilēja. 5. augusta manifestācijas izvērtās par žīdu nacionālajiem svētkiem.

Tādi bija žīdu sabiedrotie: piedzērušie 5. augusta manifestācijās

Nevienam nebija noslēpums, kāds būs prof. Kirchenšteina brauciena rezultāts - šis akts bija pēdējais cēliens veikli inscēnētajā drāmā, kam vajadzēja parādīt visai pasaulei, ka pati latviešu tauta «karsti vēlas iekļūt Padomju Savienības tautu saimē». Manifestantu prasības - pievienot Latviju Padomju Savienībai tai pašā dienā tika paziņotas Maskavā, kur jau atradās Kirchenšteins. Bet Maskava arī bez tā un pirms tam jau zināja, ko tā grib un kas darāms

Žīdi prasa Latvijas pievienošanu Padomju Savienībai.

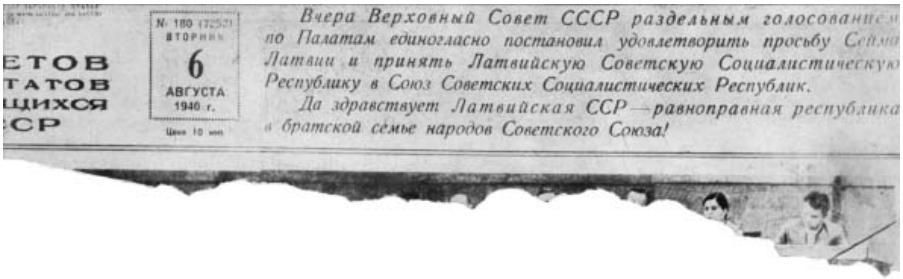
ЕТОВ
ТАТОВ
ЩИХСЯ
СР

№ 180 (7252)
ВТОРНИК
6
АВГУСТА
1940 г.
Цена 10 коп.

Вчера Верховный Совет СССР раздельным голосованием по Палатам единогласно постановил удовлетворить просьбу Сейма Латвии и принять Латвийскую Советскую Социалистическую Республику в Союз Советских Социалистических Республик.

Да здравствует Латвийская ССР — равноправная республика в братской семье народов Советского Союза!

Viss notika, kā paredzēts: 5.augustā izšķīrās Latvijas liktenis.
LATVIJA
BIJA
NODOTA
ŠAI DIENĀ BEIDZA EKSISTĒT LATVIJAS VALSTS

Viņi priecājās visvairāk.

Kā izsmiekls skan "Izvestijas" 6. augusta rindas:

«Vakar PSRS Augstākā padome atsevišķā balsošanā pa palātām vienbalsīgi nolēma apmierināt Latvijas Saeimas prasību un uzņemt Latviju PSR Padomju sociālistisko republiku savienībā.

Lai dzīvo Latvijas PSR - līdztiesīga republika Padomju Savienības tautu brālīgā saimē!»

Nākošās dienās žīdi atkal gavilēja, gavilēm nebija robežu. Bet latviešu tauta, 7. augustā "pateicības" manifestācijām izdzīta, drūmi klīda ielās. Kopš šī brīža tai vairs nebija brīvas gribas, viņas liktenis bija pilnīgi ielikts Maskavas rokās. Latviešu tautai atlikās tikai viens ceļš - tā saslēdzās ciešāk un lepni paceltu galvu, tēvzemes mīlestības apgarota, gāja pretim savam mocekles liktenim.

Manifestantu gājiens 7. augustā pie operas Rīgā

Latvijas valsts prezidenta vietas izpildītājs un ministru prezidents profesors A. Kirchenšteins

Šis vīrs, lai darītu latvju tautas rupji viltotu gribu ticamu, liekulīgi meloja: «Latviešu darba tauta cieta no bezdarba, dzīvoja pusbadā… par katru mēģinājumu dabūt sev tiesības cilvēcīgai dzīvei un kļūt par

sava likteņa noteicēju tā samaksāja ar savām ciešanām un mokām, ar savu labāko dēlu un meitu ieslodzīšanu cietumā un katorgā… tikai iestāšanās Padomju Sociālistisko Republiku Savienības sastāvā nodrošina mūsu valsts īstenu suverēnitāti, mūsu rūpniecības, mūsu lauksaimniecības, mūsu nacionālās kultūras patieso uzplaukumu, spožu un varenu Latvijas tautas materiālās un kultūrālās labklājības kāpinājumu…»

Jaunā vara bija nodibināta. Atlika gādāt par tās uzticamiem sargiem un balstiem. Jau darbojās policijas palīgdienesta institūts «PD» (pa labi). Atskaitot retus izņēmumus, tajā saplūda sabiedrības padibenes: zagļi, kramplauži, blēži, un no tā vēlāk izveidojās Tautas milicija. Bet pašu jauno drošības iestādījumu organizēšana un pārvaldīšana tika uzticēta žīdiem un rūdītiem noziedzniekiem.

Strādnieku gvardes un Tautas milicijas organizētājs Rīgā, vairākkārt sodītais žīds Izaks Bučinskis (apakšā)

Policijas pienākumus uzņēmās jaundibinātā Tautas milicija, taču ne cīņai pret noziedzniekiem - šis jēdziens bija zaudējis jēgu pēc tam, kad kriminālistus izlaida no cietumiem un nodeva viņu rokās drošības iestāžu vadību. Miličiem vajadzēja prast šaut, lai īstā brīdī vērstos pret saviem tautiešiem.

Ne lāgā lasīt, ne rakstīt mācēdami, tie ielās kontrolēja gājēju dokumentus, meklēdami jaunās varas ienaidniekus. Par tādu uzskatīja ikvienu pieklājīgi ģērbušos inteliģenta izskata pilsoni.

Tautas milicijas apmācības šaušanā

Strādniekiem izdeva ieročus, nodibināja strādnieku gvardi. Tās rindās stājās arī sievietes, kam vajadzēja kļūt par krietnām plintniecēm.

Miliči kontrolē gājēju dokumentus Rīgas ielās

Aizdomu novēršanai, savas personīgās drošības labā, gvardē glābiņu meklēja daudzi latviešu strādnieki, kam ar boļševismu nebija nekāda sakara.

Lai rastu attaisnojumu šai bruņotai organizācijai, boļševiki izdomāja briesmu stāstu par sabotieriem un kaitētājiem. Gvardi sargāja fabrikas no izdomātā spoka.

Strādnieku gvarde ierindā, Maskavas delegāciju izvadot

Strādnieku gvardistes

Izrēķināšanās nebūs!

Par zemi un sava īpašuma drošību

Jaunās demokratijas un tautas ienaidnieki izplata nekrietnas baumas par zemnieku piespiedu kolektivizaciju, īpašumu konfiskaciju u. tml. Latvijas Komunistiskā partija ir deklarējusi, ka netiks skārta darba zemniecības zeme, lopi un inventars. Nebūs arī nekādas zemnieku piespiedu kolektivizacijas. Tāpat tiek garantēta katra godīga pilsoņa īpašuma neaizskaramība.

Latvijas darba ļaužu bloka platforma Saeimas vēlēšanās sakrīt ar Komunistiskās partijas deklaraciju. Tamdēļ Saeimas vēlēšanās, balsojot par Latvijas darba ļaužu bloku, jūs balsojiet par zemi un sava īpašuma drošību.

PERSONAS UN ĪPAŠUMA NEAIZSKARAMĪBA NODROŠINĀTA!

Šais nedaudzajos vārdos slēpās boļševiku nelietību visbaigākais cinisms. Jau pašā iebrucēju valdīšanas sākumā kā uguns izplatījās vēsts par pirmajām apcietināšanām. No ieslodzījuma atbrīvoto recidīvistu, kriminālnoziedznieku, boļševiku aģentu, spiegu, nelegālistu un nodevēju vietā cietumu kameras pildīja latviešu patrioti. Ja latviešu kārtības sargus apcietināja par to, ka, dienesta pienākumus pildīdami, tie bija gādājuši par kārtības uzturēšanu žīdu un viņu sakūdītā pūļa patvarībām pakļautajās ielās, tad ikvienu citu latvieti ieslodzīja par to, ka tas nēsājis karavīra, robežsarga vai aizsarga formu, ka tas vadījis kādu Latvijas valsts iestādi, ka tas tiesājis pēc pastāvošiem likumiem un, visbeidzot, vienīgi par to, ka tas klaji un bezbailīgi apliecinājis savu piederību latviešu tautai. Tai pašā laikā boļševiku mācība sludināja tautu brālību un vienlīdzību!

Nemiers un saviļņojums tautā auga. Līdz šim piedzīvoto, ciniski aukstasinīgā mierā sagatavoto notikumu apmulsinātā un dziļi satricinātā, tā stāvēja nezināmas nākotnes priekšā, jauzdama briesmu tuvumu. Iebrucēju vara cīnījās ar tautas neuzticību un naidu. Izrēķināšanās nebūs! Tai bija jāsaka un jāsaka nevis kā varai, kam rūp nostiprināt un izveidot savu autoritāti, kam svarīgi iegūt tautas uzticību, bet gan, - izmantojot jau esošās un no jauna tīši provocētās pretišķības, lai izsekotu savam īstajam nodomam:

IZNĪCINĀT «KAITĒTĀJU ELEMENTU»
ŠIS ELEMENTS BIJA
VISA LATVIEŠU TAUTA

Izrēķināšanās nebūs! Šais vārdos ietverti vissaltākie boļševiku meli, visdrausmīgākie nodomi, par kuriem nav baigāku visā viņu valdīšanas gadā. Aiz uzticības un padevības, ko šiem vārdiem it kā bija jānodibina, slēpās boļševiku īstais nolūks - iznīcināt latviešu tautu.

KAD PĒC GADA ATVĒRĀS ZEME, ATKLĀJĀS PATIESĪBA, UN TĀ BIJA DRAUSMĪGĀKA PAR VISU IEDOMĀTO UN NOJAUSTO

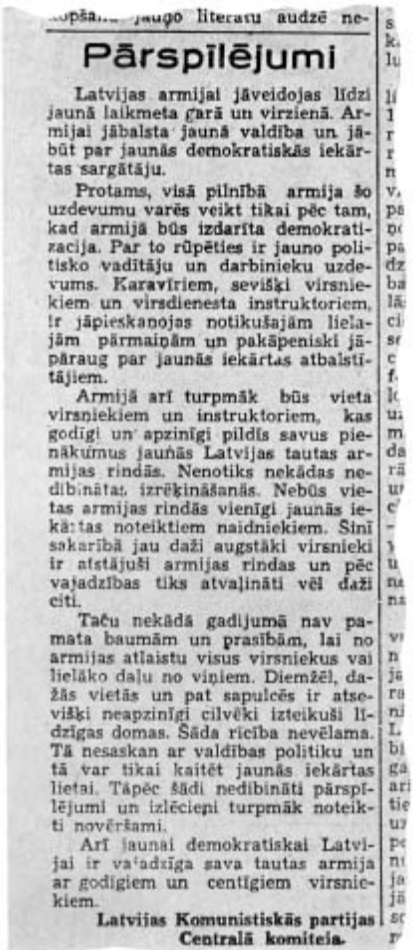

...pša... jaugo literatu audzē ne-

Pārspīlējumi

Latvijas armijai jāveidojas līdzi jaunā laikmeta garā un virzienā. Armijai jābalsta jaunā valdība un jābūt par jaunās demokratiskās iekārtas sargātāju.

Protams, visā pilnībā armija šo uzdevumu varēs veikt tikai pēc tam, kad armijā būs izdarīta demokratizacija. Par to rūpēties ir jauno politisko vadītāju un darbinieku uzdevums. Karavīriem, sevišķi virsniekiem un virsdienesta instruktoriem, ir jāpieskaņojas notikušajām lielajām pārmaiņām un pakāpeniski jāpāraug par jaunās iekārtas atbalstītājiem.

Armijā arī turpmāk būs vieta virsniekiem un instruktoriem, kas godīgi un apzinīgi pildīs savus pienākumus jaunās Latvijas tautas armijas rindās. Nenotiks nekādas nedibinātas izrēķināšanās. Nebūs vietas armijas rindās vienīgi jaunās iekārtas noteiktiem naidniekiem. Šinī sakarībā jau daži augstāki virsnieki ir atstājuši armijas rindas un pēc vajadzības tiks atvaļināti vēl daži citi.

Taču nekādā gadījumā nav pamata baumām un prasībām, lai no armijas atlaistu visus virsniekus vai lielāko daļu no viņiem. Diemžēl, dažās vietās un pat sapulcēs ir atsevišķi neapzinīgi cilvēki izteikuši līdzīgas domas. Šāda rīcība nevēlama. Tā nesaskan ar valdības politiku un tā var tikai kaitēt jaunās iekārtas lietai. Tāpēc šādi nedibināti pārspīlējumi un izlēcieni turpmāk noteikti novēršami.

Arī jaunai demokratiskai Latvijai ir vajadzīga sava tautas armija ar godīgiem un centīgiem virsniekiem.

Latvijas Komunistiskās partijas Centrālā komiteja.

26. starptautiskā boļševiku jaunatnes dienā Latvija atkal bija spiesta manipulēt. Skolu jauniešus ar varu izdzina ielās: boļševikiem bija jārāda pasaulei, ka tauta, un sevišķi jaunatne, saprot un mīl jauno laiku, ka tā «brīvi un nepiespiesti izsaka savu prieku par padomju varas nodibināšanos». Piespiestās manifestācijas bija labākais līdzeklis šī viltus efekta radīšanai. Ielas pieblīvēja žīdiskā gaumē un raibumā darināti aģitācijas maketi (pa labi), par kuriem tika izdota milzu nauda. Un visskaļākie brēcēji, visugunīgāko prieku apliecinājuma paudēji atkal bija žīdi - izredzētā tauta, vienīgie patiesi brīvprātīgie manifestanti (apakšā).

«Netiks skarta darba zemniecības zeme, lopi un inventārs!»

Maskavas metro - stacija «Aeroport».

Darba zemnieki! Turpiniet mierīgi savu darbu!

Zemkopības ministra agr. J. Vanaga radioruna

Zemkopības ministrs agr. J. Vanags vakar radiofonā teica šādu runu:

Darba zemnieki! Es sveicu jūs atbrīvotā Latvijā! Atkal pēc ilgiem ļaunu un tumsonības gadiem mēs jūtamies tiesiski un brīvi cilvēki. Arvien ar dziļām pateicības jūtām atminēsimies, ka šo brīvību mums devusi mūsu sabiedrotās Padomju Savienības varenīgā un spēcīgā Sarkanā Armija. Tādēļ **strādniecības un darba zemniecības draudzība ar Padomju Savienību būs mūžīga**, jo neuzvaramā Sarkanā Armija ir dvēsla kila, ka mūsu brīvība ir nodrošināta. Latvijas proletariats un darba zemniecība ir sadegušies nesalaužamā lokā. Šo loku mēģina lauzt un dragāt gāztās un padzītās klikšes dienderi un algoņi, kuri ar visneķītnākiem līdzekļiem grib atraut darba tautu — zemniecību. Šie tumsoņi, uzurpatori un tautas atkritumi vel nav galīgi satriekti un izmicināti. Viņi, sakauto tautas nodevēju mudināti un algoti, lien pie jums un mēģina jūs atraut no kopējā tautas ķoda ar visādu baumu un melu ziņu izplatīšanu. Jums tiek čukstēts, ka tagad turpināt ražošanu vairs nevest nozīmes, ka zeme un inventārs tiksot konfiscēts un jūs paši tiksot sadzīti kolhozos, ka notiksot starp Padomju Savienību un Vāciju brunota sadūrsme un ka mēs neizbēgami tiksot nopostīti. Šādas un tamlīdzīgas baumas ceļ un plaukst. **Šim baumām nav gadījuma raksturs, bet tās tiek izplatītas ar ziņu, lai grautu un dezorganizētu mūsu ražošanu, tā sagādājot grūtības mūsu jaunajai tautas valdībai.**

Laukstrādnieki, sīkzemnieki, jaunsaimnieki, darba zemnieki un visi pārējie godīgie lauksaimnieciskā darba darītāji. Nepadodieties provokācijai! Sekojiet un klausiet tikai mūsu tautas valdības norādījumiem un rīkojumiem. Sekojiet presei, lasiet komunistiskās partijas laikrakstu «Cīņa». Tur jūs gūsiet pareizos norādījumus un informāciju. Komunistiskā partija ir deklarējusi, ka netiks skārta darba zemniecības zeme, lopi un inventārs. Nebūs arī nekāda zemnieku piespiedu kolektivizācija. Ražošanu nedrīkst sašaurināt, bet tai arvien jāpieaug. Mēs spersim pret visiem tiem drakoniskus sodus, kas samazina un izkaujmājlopus, tāpat netiks pieļauta pārējo sīko mājlopu apkaušana. Nebīstaties no cenu samazināšanās rudenī. Cenas rudenī nebūs zemākas, jo ar Padomju Savienības garnizoniem ir slēgti līgumi, kas stabilizēs tirgu vēlamā līmenī. Mēs mēģināsim noslēgt līgumu ar Padomju Savienību par piena lopu eksportu. Tas dos laukiem jūtamu ienākumu. Ganību stāvoklis — sausuma dēļ — pašreiz ir bēdīgs, tādēļ jau tagad mēs slēgkiem, kuru strādnieki līdz šim nav turēti par cilvēkiem. Ir tādi lielsaimnieki, kas uzskata savu strādnieku par vergu. Šo politiku veicināja bijušā klike. Šo politiku mēs esam nobīdījuši, visu bijušo kliķi šakāvuši un padzinuši un tāpat iznīcināsim un salauzīsim dažu lielsaimnieku iedzīvošanās kāri uz laukstrādnieku algu un apspiešanas rēķina.

Plašs Sarkanarmiešu sarikojums Mežaparkā

Šodien plkst. 18 Meža parkā (pie Saules dārza) visiem Ri-

Un kaut gan jauni lozungi un solījumi arvien skaļāk tika mesti tautā, neviens tiem vairs neticēja. Neviens latviešu zemnieks neticēja, ka lauksaimniecība tiks pasargāta no padomijas apstākļiem. Viņa rokas nolaidās, jo viņš paredzēja savu likteni. Tādēļ boļševikiem bija jāmelo, lai kaut cik maskētu savus nodomus. Zemkopības ministrs to darīja labprāt.

Zemes sadalīšanas komisija darbā

Latviešu zemnieks piedzīvoja, ka nojautās nebija vīlies: bezzemniekiem piešķīra pa 10 ha uz veco zemes īpašnieku rēķina. Laukos izbrauca komisijas un no viņu zemes, ganāmpulka un inventāra atņēma tik, cik bija lemts jaunajam zemes ieguvējam - lai tā saimniecība n e b ū t u dzīvotspējīga. Šīs pārejas rezultātam vajadzēja

būt kolhozam. Tādā kārtā tika aplaupītas pavisam 10.140 saimniecības.

«Par Marksa-Engelsa-Ļeņina-Staļina lietu...»

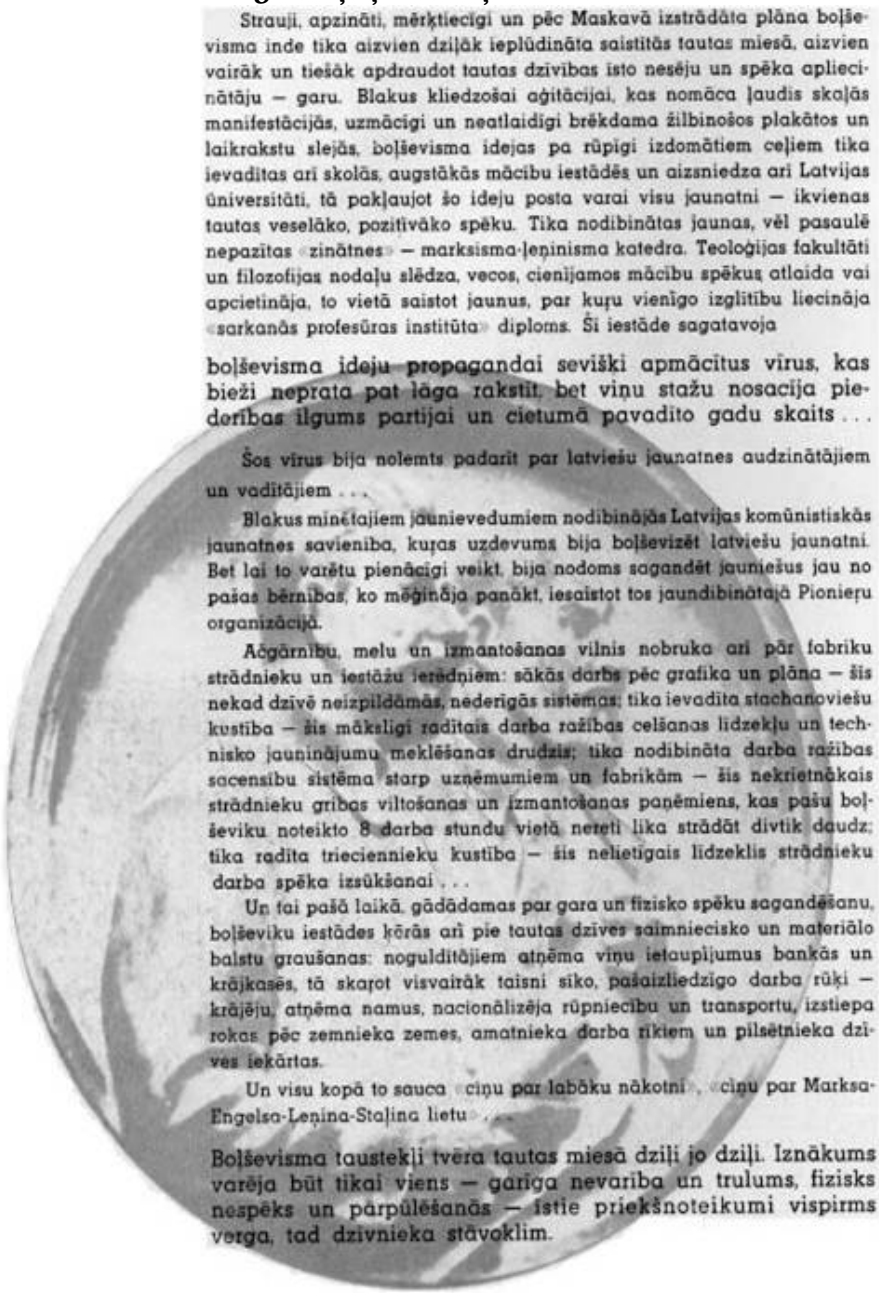

Strauji, apzināti, mērķtiecīgi un pēc Maskavā izstrādāta plāna boļševisma inde tika aizvien dziļāk ieplūdināta saistītās tautas miesā, aizvien vairāk un tiešāk apdraudot tautas dzīvības īsto nesēju un spēka aplieciņātāju — garu. Blakus kliedzošai aģitācijai, kas nomāca ļaudis skaļās manifestācijās, uzmācīgi un neatlaidīgi brēkdama žilbinošos plakātos un laikrakstu slejās, boļševisma idejas pa rūpīgi izdomātiem ceļiem tika ievaditas arī skolās, augstākās mācību iestādēs un aizsniedza arī Latvijas Universitāti, tā pakļaujot šo ideju posta varai visu jaunatni — ikvienas tautas veselāko, pozitīvāko spēku. Tika nodibinātas jaunas, vēl pasaulē nepazītas «zinātnes» — marksisma-ļeņinisma katedra. Teoloģijas fakultāti un filozofijas nodaļu slēdza, vecos, cienījamos mācību spēkus atlaida vai apcietināja, to vietā saistot jaunus, par kuŗu vienīgo izglītību liecināja «sarkanās profesūras institūta» diploms. Šī iestāde sagatavoja

boļševisma ideju propagandai sevišķi apmācītus vīrus, kas bieži neprata pat lāga rakstīt, bet viņu stažu nosacīja piederības ilgums partijai un cietumā pavadīto gadu skaits . . .

Šos vīrus bija nolemts padarīt par latviešu jaunatnes audzinātājiem un vaditājiem . . .

Blakus minētajiem jaunievedumiem nodibinājās Latvijas komūnistiskās jaunatnes savieniba, kuŗas uzdevums bija boļševizēt latviešu jaunatni. Bet lai to varētu pienācīgi veikt, bija nodoms sagandēt jauniešus jau no pašas bērnības, ko mēģināja panākt, iesaistot tos jaundibinātajā Pionieŗu organizācijā.

Aģārnību, melu un izmantošanas vilnis nobruka arī pār fabriku strādnieku un iestāžu ierēdniem: sākās darbs pēc grafika un plāna — šīs nekad dzīvē neizpildāmās, nederīgās sistēmas; tika ievadīta stachanoviešu kustība — šis mākslīgi raditais darba ražības celšanas līdzekļu un tehnisko jauninājumu meklēšanas drudzis; tika nodibināta darba ražības sacensību sistēma starp uzņēmumiem un fabrikām — šis nekrietnākais strādnieku gribas viltošanas un izmantošanas paņēmiens, kas pašu boļševiku noteikto 8 darba stundu vietā neteši lika strādāt divtik daudz; tika radīta trieciennieku kustība — šis nelietīgais līdzeklis strādnieku darba spēka izsūkšanai . . .

Un tai pašā laikā, gādādamas par gara un fizisko spēku sagandēšanu, boļševiku iestādes kārās arī pie tautas dzīves saimniecisko un materiālo balstu graušanas: nogulditājiem atņēma viņu ietaupījumus bankās un krājkasēs, tā skaŗot visvairāk taisni sīko, pašaizliedzīgo darba rūķi — krājēju, atņēma namus, nacionālizēja rūpniecību un transportu, izstiepa rokas pēc zemnieka zemes, amatnieka darba rīkiem un pilsētnieka dzīves iekārtas.

Un visu kopā to sauca «ciņu par labāku nākotni», «ciņu par Marksa-Engelsa-Ļeņina-Staļina lietu» . . .

Boļševisma taustekļi tvēra tautas miesā dziļi jo dziļi. Iznākums varēja būt tikai viens — gariga nevariba un trulums, fizisks nespēks un pārpūlēšanās — šīstie priekšnoteikumi vispirms verga, tad dzīvnieka stāvoklim.

UZ IELĀM!
UZ IELĀM!
UZ IELĀM!
MANIFESTĀCIJAS!
MANIFESTĀCIJAS!
MANIFESTĀCIJAS!

Tāds bija boļševiku varas laika raksturīgais vaibsts. Izkliegtiem lozungiem, boļševiku maršiem, tūkstošu kāju soļiem nācās paust prieku tās dienas piemiņai, kad piedzima proletariāta diktatūra, kas solīja paradīzi zemes virsū.

Īstenībā šiem maršiem, lozungiem un soļiem vajadzēja pārkliegt boļševiku sagandētās, drupās grūstošās cilvēcīgās dzīves dārdus, samīt boļševiku melus un brēcošo apsūdzību šai dienai, kas atnesa elli pasaulē.

Darba piedāvājumu sludinājumi

Darba gribētāju rindas pie Darba pārvaldes Rīgā

Ziemā visu zemi pārsteidza jauns aģitācijas paņēmiens:

Laikrakstu sludinājumi aicināja ļaudis uz darba pārvaldi pieteikties neskaitāmās brīvās vai jaunradītās vietās. Kad bezdarbnieki garās rindās ieradās pārvaldē, tā par šādu darba roku pieprasījumu nezināja gluži neko… (pa labi)

Visi uz vēlēšanām!

Mājas aģitācija

Tuvojās 1941. gada 12. janvāris - diena, kad latviešus no jauna piespieda darīt to, pret ko sacēlās viņu griba - PSRS Augstākās padomes deputātu vēlēšanu diena.

Bez jau esošiem, boļševiki šai dienai izgudroja vēl jaunu aģitācijas paņēmienu, tā saukto «mājas aģitāciju».

Aina kādā vēlēšanu sapulcē Augstākās Padomes vēlēšanām

Viņu aģenti apstaigāja atsevišķus dzīvokļus, sasauca tajos visas mājas iedzīvotājus, kam tad ņēmās ieskaidrot vēlēšanu nozīmi. Lieki minēt, ka cītīgākie šo sanāksmju apmeklētāji bija žīdi.

Bet kur šāds aģitācijas paņēmiens nebija iespējams, to aizvietoja ar sanāksmēm fabrikās un darba vietās, kaut arī tur bieži ieradās vai vienīgi sievietes un bērni.

Vēlēšanas, kā vispār viens no boļševiku nelietīgākiem tautas gribas un īstās pārliecības viltošanas paņēmieniem, šai gadījumā tika inscēnētas sevišķi rūpīgi: ik vienam iepriekš bija jāpārbauda, vai viņa vārds ievests vēlētāju sarakstā (pa kreisi), kaut bija zināms, ka nevēlēt nav iespējams. Kam trūka atzīmes pasē par piedalīšanos vēlēšanās, tas pakļāva sevi briesmām kļūt par kaitētāju.

Un kā vienmēr un visur žīdi un atkal žīdi bija priekšgalā.

1941. gada 8. janvāra "Cīņa" rakstīja: "Kas vēlē Latvijas tautai (!) mierīgas dzīves laimi, jaunrades darba prieku, pārliecību par savu un savas ģimenes drošību, visas tautas labklājību, tas balsos par Boļševiku partiju - par komūnistisko un bezpartejisko bloka kandidātiem." Bet citu kandidātu nemaz nebija, nebalsot nevarēja, tātad rezultāts bija skaidrs.

Bet nebija skaidrs, par cik tādā ceļā latviešu tautai izdosies nodrošināt vismaz savu un savas ģimenes drošību. To atklāja nākotne..

Viens no patiesi brīvprātīgiem vēlētājiem nodod balsi

Tikai nedaudz mēnešu pagāja, un liekulības maskas sāka krist — aiz tām atklājās boļševisma nelietīgā, asinskārā, ciniskā seja. Nebija arī nekādas vajadzības vairs to slēpt — viss, kas ar kādu dzīvu ķermeni darāms, bija veikts: — tauta bija atbruņota, moraliski pazemota, akli varai pakļauta; nu varēja stāties pie viņas iznīcināšanas pirmajiem priekšdarbiem. Tika viltota tautas griba: strādnieki «prasīja nāvi» saviem tautiešiem, tā sauktajiem 17. jūnija slepkavām — policijas ierēdņiem, kas, dienesta pienākumus pildīdami, bija rūpējušies par kārtību ielās boļševiku ienākšanas laikā!

Vienalga, vai strādnieki pasludināja «savu gribu» iekļauties sociālistiskajā sacensībā vai pieteicās veikt kādu darbu trieciena tempā vai arī «vienbalsīgi nolēma» pieprasīt augstāko soda mēru «asinskārajiem suņiem» — visur atkārtojās viens un tas pats: ieradās partijas vai arodbiedrības pārstāvis ar jau iepriekš izstrādātu rezoluciju, nolasīja to strādnieku sapulcē un jautāja, kas ir pret to?

Ļaudis, kas šai pusgadā bij redzējuši arestējam paziņas un piederīgos par visniecīgākajām aizdomām, drūmi klusēja. Un tas nozīmēja: «vienbalsīgi pieņemts».

Ir drausmīgi slepkavot, bet vēl drausmīgāk ir kādai tautai pret viņas gribu iespiest rokās nazi savu tautiešu nonāvēšanai. Tā darīja boļševiki. Viņu sadisms ieguva veidu, par kuru nav nelietīgāka, viņu līdzekļi un paņēmieni tautas gribas viltošanā sasniedza tās neģēlības pakāpi, ko neviena vara ne zemes virsū, ne debesīs vairs nespēj ne piedot, ne aizmirst.

Aina kādā strādnieku sapulcē

...MJU
VIJA
S PADOMES LAIKRAKSTS

Visu zemju proletārieši, savienojat...

REDAKCIJA un KANTORIS RIGA, KALEJU IELA Nr 29, Austrum...
Redakcijas darba laiks no pl. 18; dienā dežūras no pl. 14—18, tālr. 22252
Atbildīgais redaktors runājams no pl. 18—19.
TĀLRUŅI: atbildīgajam redaktoram 22251, redaktoram 29247, ārzemju nodaļai 34869, vietrāžu un prov. ned. redakt. 29298, 29803, rakstrādn. 34558, 34313, sporta 32945, mākslas 21374, saimniecības nodaļai 27119, arodbiedrību un darba ļaužu nodaļai: redaktoram 22253, literatūrstrādniekiem 22252; galvenajam kantorim 22254 un 30606; sludinājumu kantorim 22255.
ABONEŠANAS MAKSA par 1 mēnesi Rbl. 2,50. Ekspedīcijas abon. 23820. Pasta kaste 814. Tekošs rēķins pastā 7572.
NUMURS MAKSĀ 10 KAP.
Nr. 18 Svētdien, 1941. g. 19. janvāri 11 gads

...un sastinguma
...bj

Nekādas žēlastības strādnieku slepkavām

Darba ļaužu masas prasa augstāko soda mēru 17. jūnija bendēm

Vakar un aizvakar rūpnīcās un iestādēs notika mītiņi, kuros LK(b)P pārstāvji runāja par 17. un 19. jūnija notikumiem. Strādnieku izpaudās nikns sašutums par šo kapitālistu kalpu rīcību. Darba ļaudis prasa piespriest šiem slepkavām visaugstāko sodu.

„Latvijas bērza" strādnieku rezolūcija:

„Mēs, „Latvijas bērza" strādnieki, strādnieces, tehniskais un kantora personāls, noklausoties ziņojumu par 17. jūnija aizgaiņajiem notikumiem, ko sarīkojuši strādnieciības bendes, pieprasām augstāko tiesu vērsties pret šiem asinskārīem suņiem ar stingrāko bardzību, neizrādot nekādu žēlastību pret mūsu slepkavām, kā arī turpināt atmaskot vēl līdz šim brīvībā esošos tautas ienaidniekus un kaitētājus. Mēs atzīstam, ka nevienu soda mēru nebūs par augstu sociālistiskās celtniecības, gravējiem. Lai dzīvo no kapitālistu varmākām spīdzinātāļe biedri! Lai dzīvo nesagraujamā revolūcionārā LK (b) Partija! Lai dzīvo Tautas tiesa!

Šokolādes un konfekšu fabrikas „17. jūnijs" sapulcē vakar piedalījās ap 500 strādnieku un kalpotāju. Izsmeļošu ziņojumu par 17. un 19. jūnija notikumiem sniedza b. biedrs Neretnieks, kas pastāvīgi darbinieks 17. jūnija notikumos. Sapulcē noskaidrojās, ka gandrīz no apspriedes tiem — Tērauda un Treija 2 cehiem, ielūkot fabrikā par strādniekiem, bet darba vietas komitejā, kas atmaskojusi un nomaskojusi. Sapulce pieņēma šādu rezolūciju:

„Mēs, fabrikas „17. jūnijs" strādnieki un darbinieki, noklausoties ziņojumu par notikumiem 1940. g. 17. jūnijā, kad Latvijas kalpi šāva uz mūsu biedriem gan ielās, gan ieročos un vēl pēdējā minūtē grībēja izrēķināties, ar mūsu labākiem revolucionāriem, kas atradās cietumos, prasām, lai tiesa pie spriež plutokratu kalpiem, tautas bendēm augstāko soda mēru."

(Beigas 2. lpp.)

TAUTA TIKA SKAIDRĪBĀ PAR TO,
KAS GAIDA CITUS APCIETINĀTOS
MĒS STĀVAM PAR MIERU...

Ar varu pakļauta boļševismam, latviešu tauta bija spiesta uzņemties arī «lepnā pienākuma pildīšanu pret savu plašo dzimteni Padomju Savienību» - latviešu jaunatnei bija nolemts kļūt par sarkanarmiešiem. Jauniesaucamo reģistrācijas birojus greznoja melīgais plakāts: «Mēs stāvam par mieru, bet mēs pratīsim atbildēt kara kūdītāju sitieniem.»

Pa kreisi: Kāds raibi dekorēts jauniesaucamo sarkanarmiešu reģistrācijas punkts

Tai pašā laikā boļševiku aģenti mēģināja ieskaidrot jauniesaucamajiem, cik bīstams Padomju Savienībai ir kapitālistiskais ielenkums (apakšā). Bija laiks, kad arī Baltijas valstis nepārprotami «apdraudēja» tās robežas. Un nevienam nebija noslēpums, ka, runādama par mieru, Padomju Savienība slepeni gatavojās karam. Baltijas valstīs tā bija ieguvusi izdevīgas izejpozīcijas uzbrukumam Vācijai, tagad - kāda liktenīga spēle! - pienāca latviešu jaunekļu kārta nodot savas dzīvības ienīsto boļševiku iebrucēju rokās.

Jauniesaucamo politiskās audzināšanas stunda

Bērnu izpriecas Pionieru pils zālē

Jo sevišķu vērību piegrieza latviešu jaunatnei: no tās bija jāizaudzina «īsti boļševiki». Nodibināja pionieru vienības, legalizēja Mopru - Sarkano palīdzību, noorganizēja komjaunatni, kam pakāpeniski bija jādod kandidāti boļševiku partijai.

Skolās radās saspīlēts stāvoklis - ja kāds no bērniem nebija pionieru organizācijas loceklis, tā vecākus boļševistiskie audzinātāji uzskatīja par sociālistiskai valstij kaitīgiem. Bet kaitētājs bija bīstams un sodāms. Tas spieda daudzus pārvarēt savus uzskatus un sakostiem zobiem nolūkoties, kā viņu bērni nokļuva jaunās «kultūras» nesēju nagos.

Rīgas pili pārvērta par pionieru pili. Un kamēr bērni savā bērnišķīgajā naivitātē nodevās bērnišķīgiem priekiem, viņu tēvi pazuda no darba vietām, no mājām - un pazuda bez vēsts. Jo čekas drūmie gaiteņi un kameru slēgtās durvis klusēja, klusēja čekas ierēdņi, klusēja sargi - un klusēja arī tie nedaudzie, kam kāds brīnums bija ļāvis atgriezties no čekas dzīvē.

Čekas cietuma gaitenis

Visu savu aģitācijas māku un varēšanu boļševiki sagāza

nebeidzamās un bezgalīgās manifestācijās, kliedzošos plakātos un lozungos. Viņu raibumam, pārspīlētajiem samēriem un apmēriem, mākslīgi un piespiedu ceļā radītam skaļumam vajadzēja, no vienas puses, segt to dziļo sašutumu, izmisuma dusmas un naidu, kas apslāpēts gruzdēja tautā, no otras puses - segt pašiem savasnelietības un varmācības, kas lauztin lauzās no ikviena boļševiku rīkojuma vai partijas pavēles. 1. maija svētki Rīgā šai nozīmē sasniedza visaugstāko.

1941. g. 1. maija raibumi Rīgā

Bezgalīgos gājienos gurdinātais cilvēks kļuva vienaldzīgs, nepārtrauktās sociālistiskās sacensībās garajās darba stundās

pārpūlēts, tas tapa nejūtīgs pret ārpasauli… Tā boļševisms aiztaustījās līdz tautas garam, lai to nožņaugtu.

MŪSU UZTICĪBA DEPUTATIEM DIBINĀT PADOMJU
MĒS PRASAM PIEVIENOT PADOMJU SAVIENĪBAI
PADOMJU SAVIENĪBAI!
В НАШИХ РУКАХ
LAI DZĪVO SARKANĀ ARMIJA
LAI DZĪVO 14. PADOMJU REPUBLIKA
МЫ ТРЕБУЕМ ПРИСОЕДИНЕНИЯ К СССР
ДА ЗДРАВСТВУЕТ ВОЖДЬ ТРУДЯЩИХСЯ ТОВ. СТАЛИН
LAI DZĪVO PADOMJU LATVIJA KĀ 14. PADOMJU REPUBLIKA
TAVU CĪŅU TURPINĀSIM
MĒS PRASAM STALIŅA KONSTITŪCIJU
LAI DZĪVO STAĻINA KONSTITŪCIJA!
LAI DZĪVO SOCIALISTISKĀ PADOMJU LATVIJA!

Plakāti, plakāti, plakāti…

plakātiem un lozungiem

Ko vajadzēja līdz kustonībai novestajam Padomijas cilvēkam, lai tā acu priekšā mūžīgi būtu viņa valdītāja un pērāja attēls, to pārnesa arī uz latviešu zemi.

No manifestācijām nebija pasargāti ne lauki, ne ciemi (vidū). Žīdu nolūki, ko visai uzskatāmi simbolizē attēls pa kreisi, vispirms tiecās uz visplašāko tautas masu pakļaušanu savu maldu un viltus mācību iespaidam. Šī nodoma sasniegšanai viņu aģitācija sasniedza neiedomājamas pārspīlējuma robežas: manifestāciju priekšgalā gāja sevišķas dejotāju komandas, bet…

Vēlēšanu autobuss

…ielu dekorējumus uzstādīja ikvienā nozīmīgā boļševiku svētku gadījumā. Vēlēšanu kampaņai mobilizēja visādus satiksmes līdzekļus: ar tramvajiem sākot un autobusiem beidzot. Plakātiem un lozungiem noklāti, speciālu bļāvēju komandu kliedzieniem pavadīti, tie traucās pa ielām, aicinādami balsot, vēlēt, ievēlēt (kaut atturēties nemaz nebija iespējams)… tautas «labākos dēlus un meitas gaišas, saulainas nākotnes izcīnīšanai.»

Bet iestāžu un boļševiku organizāciju ēkas noklāja aizvien jauniem plakātiem, tā pārvēršot latviski tirās ielas žīdiska raibuma juceklī. Aģitācijai izšķieda nesalīdzināmi vairāk līdzekļu un darba

nekā visai kultūras dzīvei kopā. Tāda ir statistika.

Dekorējums Rīgā uz Brīvības bulvāra tilta

Plakātiem izķēmotā Laviešu biedrības (Sarkanarmijas) nama glītā fasāde Rīgā

Boļševiku aģitātori tāpat kā viņu spiegi iespiedās ikvienā ļaužu kopā, nokļuva visattālākā zemes stūrī.

Blakus parastajām masu un tautas sapulcēm rīkoja fabriku strādnieku un uzņēmumu darbinieku sapulces pa viņu darba vietām, kur boļševiku aģitātori sludināja «Marksa-Engelsa-Ļeņina-Staļina taisno lietu». Kāda bija strādnieku atsaucība liecina, viņu drūmās sejas.

Slēpotāju aģitācijas brauciens vēlēšanām

Citur organizēja speciālas komandas, vēl «fašistiskā tumsībā atpalikušo» stūrīšu aplaimošanai ar jauno mācību.

Žīdi organizēja un vadīja sazināšanos pa radio ar Maskavu. Ar to bija gribēts rādīt boļševiku technikas varenību un viņu «rūpes un neierobežotās iespējas strādnieku labklājības celšanā». Tai pašā laikā, skaistiem vārdiem pamudinātus, latviešu strādniekus piespieda vienu pēc otra parakstīt

sociālistiskās sacensības līgumus, lai kāpinātu boļševistisko produkciju. Nozīmīgs bija ražotā daudzums, ne labums. To prasīja

grafiks un plāns. Kaut arī ražojums nekur nederēja, norma bija izpildīta!

Kāda uzņēmuma strādnieki paraksta ieslēgšanos sociālistiskajā sacensībā

Uzņēmuma vadītājs žīds paskaidro latviešu strādniekiem grafika un plāna «lielo nozīmi»

Sarkanais stūrītis kādā Rīgas uzņēmumā

Fabriku un uzņēmumu sienas greznoja daudziem nesaprotami grafiki un plāni. Latviešu strādnieks strādāja, žīds - uzņēmuma direktors sekoja, lai tas veiktu normu. Kad pēc darba apnikušo un pārpūlējušos strādnieku pēc visiem propogandas priekšstatiem aicināja… sarkanais stūrītis, dabiski, ka tur neviens negāja. Šī Staļina un partijas slavināšanas vieta kļuva kodīgu piezīmju objekts un neskaitāmu anekdošu raisītāja.

… tā pat kā sienas avīze, kuras sastādīšana prasīja daudz laika un pūļu, bet ko lasīja tikai žīdu cenzors.

Sienas avīzes uzdevums bija veicināt šķelšanos un nodevību - žīdu un boļševiku varas visdrošāko balstu, jo avīze deva tiesības atklāti un asi nosodīt «nevēlamās parādības un personas» fabrikā, uzņēmumā vai mācības iestādē. Bija ļaudis, kas to izmantoja.

Raksturīga boļševiku sienas avīze.

Jau ar pirmajām sava iebrukuma dienām boļševiki atklāja padomju «kultūras augstumus» un vispārējos vilcienos lika nojaust, kurp tā tiks virzīta arī šeit - latvju, «kulturāli atpalikušajā» zemē.

Latviešu dzīvē pamazām iepludināja jaunās krievu kultūras paņēmienus…

Augšā un apakšā: Sarkanās armijas publiskie sarīkojumi Rīgas dārzos. Nevienas citas armijas karavīru cieņa neatļautu tiem šos «kultūrālos» lēcienus. Vidū - kāda lauku sarīkojuma programmas izpildītāju grupa.

Apliecinādami draudzību padomju tautām, par latviešu rakstniecības diženajiem izsludinātie Andrejs Upītis, Vilis Lācis un Jānis Niedre ietērpās tadžikstaniešu rīta svārkos. Tas bija dienās, kad aizveda trimdā tūkstošiem latviešu labāko dēlu un meitu.

Šīs jaunās «kultūras» vadītāji, protams, bija žīdi, piem., skolu pārvaldes pr-ki Bergmanis un priekšgājējs Grašmanis.

Cik dziļi žīdisms bija uzsēdies latviešu dzīvei, liecina tas, ka pat sporta vadītāji gandrīz visi bija žīdi.

Žīdu sportisti kādā boļševiku laika sarīkojumā.

Lūk boļševiku īstās kultūras liecinieki: Latgales atbrīvošanas piemineklis (tēlnieka K. Jansona) Rēzeknē tā atklāšanas brīdī un - pēc boļševiku ienākšanas.

Par pionieriem vaņēma visus mokošus, kas izlasa. Vadītājas mainījās trīs reizes. Pēdējā, kāda Teodora Spārza, bij nezin pussia, liela laiksdzimuma cilvēkiņa. Starp citu sākās jau ar mokošiem-pionieriem. Viņa pirmais darbs bij aprūpēt mani komfortijai par mokošu pieaugušu, kad biju vienam pionieru idejas pēcnācējam pa vairākārtīgu ņemšu iztukšošanas procedūrām.

Mācību gada beigās notika šāds kāpjošs dējums. Pionieru organizācijas priekšā bij izdarījis apņemšanās arstu ar sāku pionieru citu pionieru skaitītāju. Pionieru bij vāciņus pēc grāmatas, kuru Lenā pionieru. Pēdējā bij pionieru bibliotekā.

Par notikušo sinoju bijušības dēļ. Sākās izmeklēšana, kas mīkšo dienas nekļas. Citi bij pieiet politiskas pusi, bet nevarēja. Sapratne viena tikai uzraksta skolotājiem. Kad pārvalde priekšsēdētāja. Grāmatnīcu vadītāja pieteica, kad sāka mūs, skolotājus, cauminēt komunistu mācības zināšanā. Sapratama, tur bijām vāji. Un bij mīnējis atrast un spriedums īss: direktors degradēts par skolotāju ar pazemšanu uz citu skolu, skolotāji

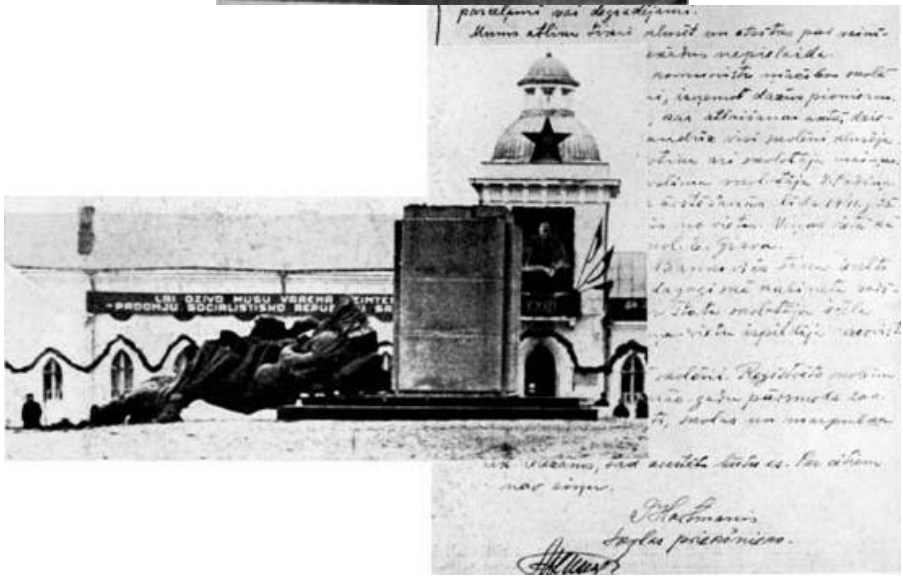

Kāda skolas priekšnieka ziņojums. Kurp boļševisms veda mūsu jaunatni, latviešu tautas vienīgo, dziļo nākotnes cerību?

Boļševiku sakūdīts pūlis nes Raiņa kapos Rīgā nolauztu krustu

«Neticiet Dievam, neticiet paši sev, neticiet ne labam, ne ļaunam! Sacelieties pret visu un paši pret sevi, noniciniet savus svētumus un sevi pašus, tad jūs iegūsiet vienlīdzības laimi **(tad jūs būsiet viegli valdāmi un viegli verdzināmi, tādēļ, ka tad jūs kļūsiet lopiem līdzīgi, jo jūsu gars būs salauzts)**.» Tāds bija žīdu slepenais nodoms.

Un kamēr latviešu tautai centās uzspiest boļševistisko cinismu, kamēr uzrīdīja ļaudis vienu otram, kamēr vajāja baznīcēnus un lauza krustus no kapiem — boļševiku pasludinātās reliģijas brīvības vārdā! — tikmēr žīdi netraucēti kopa savas ticības tradicijas, jo šī «brīvība» neattiecās uz viņiem: rindā stāvēdami, tie turpināja pieprasīt savu košergaļu, lai pakalpotu baigajam žīdu dievam, kas prasa pēc žīdu ticības rituāla lēni kautu, mokās mirušu lopu asinis.

Žīdu rindas pie Košergaļas skārņa Rīgā

«Visdemokrātiskākā konstitūcija pasaulē» - Staļina konstitūcija sludināja neierobežotu ticības brīvību. Taču pati padomju vara organizēja antireliģiskas skates un muzejus. Drīz pēc boļševiku ienākšanas visus Padomijā pārbaudītos paņēmienus pārnesa arī uz Latviju, tomēr bez sekmēm: baznīcas palika pārpildītas.

Aina antireliģiozā skatē

Tai pašā laikā smags sitiens bija jāpārdzīvo tautas tiesiskai apziņai, kad, tautas tiesām noorganizējoties, par tiesnešiem kļuva ļaudis bez juridiskās un bieži bez jebkādas izglītības: sētnieki, kalpotāji, strādnieki, važoņi… Kādi varēja būt viņu lēmumi? Cik nevainīgo tie aklās varas spiedienā un savā neziņā notiesāja?

Aina kādā tautas tiesas sēdē

Žīdu instruktors dod padomus lauksaimniecībā latviešu zemniekiem

Viss baigais boļševisma gads bija nejēdzību un ačgārnību

caurausts un apzīmogots. Bet dažos gadījumos šīs nejēdzības pārspēja visas iedomājamās robežas.

Žīdi (gājienos) bija tie, kas pirmie prasīja zemi bezzemniekiem - tauta, kam nekad nav bijis sakars ar zemi. Žīdi bija arī tie, kas, lauksaimniecības mašīnas saņemot, apmācīja latviešu zemes rūķus (pa labi) to lietošanā. Cinisms un izsmiekls, kas ar to tika latviešu zemniekam sejā sviests, vairs nav pārspējams.

Šo žīdu instruktoru panākumi bija tikpat ačgārni un nejēdzīgi kā visa viņu boļševistiskā sistēma: instruktors mācīja federēt lauku, kad tas vēl nebija noecēts. Mašīnai nolauza atsperes…

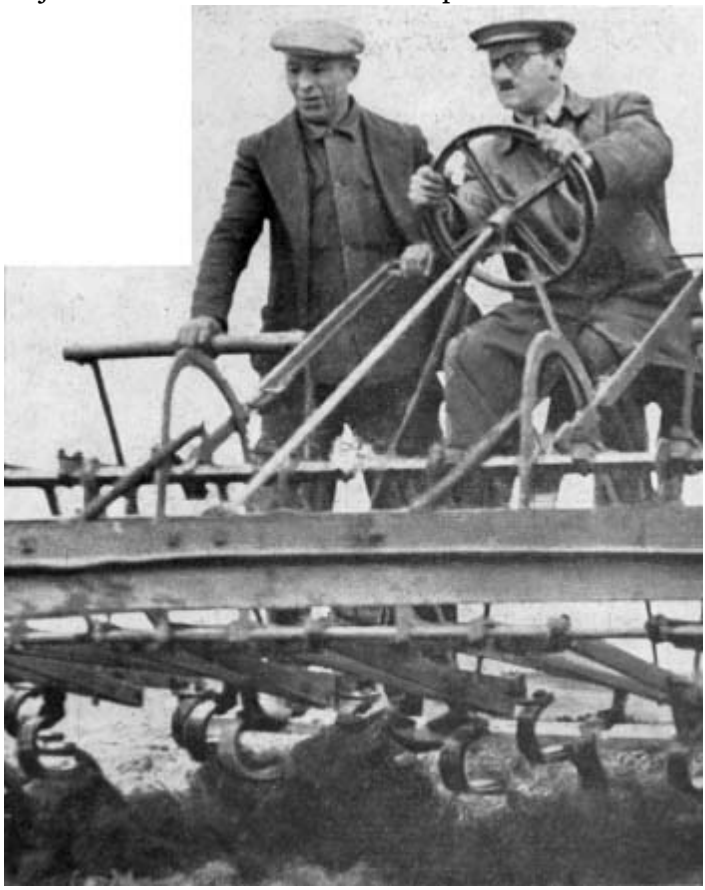

Pirmā kolektīvā saimniecība mūsu zemē

Tiesietu ministrs J. Pabērzs vakar devis atļauju pirmā kolektīvās kopsaimniecības dibināšanai Dēmenes pagastā. Līgumu iesnieguši 6 ebreju pilsoņi, kuri šim nolūkam vēlas iegūt zemes gabalu Dēmenes pagasta Gaidās un tā paša pagasta Ūpes saimniecībā — pāri par 70 ha kopplatībā.

Šī kolektīvā saimniecība būs pirmā mūsu zemē. Kā mums no kompetentas puses paskaidro, tad brīvprātīgai kolektīvo saimniecību ierīkošanai arī turpmāk mūsu iestādes nebūs nekādus šķēršļus

Otrdien, 10. jūlijā 1940. g. BRĪVĀ ZE

Kolhozu nebūs

Lielās vēlēšanu dienas, kuras bija tautas brīvības atgūšanas svētki, pagājušas. Tautas mierīgi atkārtoto pie ikdienas darbiem, tiešā un pašvērtā orei pašu vēlēto Saeimu.

Par vēlēšanu rezultātiem un tālākiem nodomiem, komunistiskās partijas centrālkomitejas sekr. Z. Spure izteicās:

«Vēlēšanu iznākums nav devis nekādus pārsteigumus. Tāds tas bija paredzams jau iepriekš, redzot kādā vienprātībā un uztieksmē tauta vienojas ap Darba tautas bloku. Visas priekšvēlēšanu dienas bija pilnas aģitācijas par un vēlēšanu iznākums nav nekādu apspiestās tautas, brīvās un laimīgās un pierādījums visus šos 6 gadus varēja pa-

ka tā balsīšās uz kaitēm strādā, darba ļaudis un inteli- tai nav to atbalstījusi. Jaunā vēlēšanās Saimnī nav vairs ienaidnieku uz kaitēm veras, ja viņa tauta tai dāvājusi savu uzticību un palīdzību.

Arī laukos vēlētāju skaits bija prāvs, un dažos pagastos piedalījušies visi balsstošīgie vēlētāji. Daži jaunās iekārtas pretinieki laukos izplēš basnaus, it kā jaunā valdība un Saeima iekārtojot kolhozus. Tā nav patiesība. Neviena tagad pie kolhozu ierīkošanas nav vēl domājis un arī nedomās. Kolhozi mums nedēr. Vispirms valdībai jāpalīdz tikt pie zemes tiem, kuriem tā vēl nav, bet kuri vēlas to pati arī apstrādāt. Nekādus citus pārmaiņus laukos nav paredzamas, un ja tādas vajadzēs, tad par tām lems pašas tautas, ievēlētie pārstāvji Saeimā. Par kolhozu ierīkošanu varēs domāt tad, kad tautu būs pārņēmusi jaunā garā un pati to vēlēsies.

Kādi būs pirmie nākotnes darbi, par to tagad nav iespējams stāstīt, jo to lems Saeima. Varam būs droši, ka Latvijas tālākais ceļš būs tāds, kādu to vēlēsies pati tauta. Tautas vēlēšanās un praktiskā nekļaušās vienmēr, un viss Saeimas darbs būs veltīts tautas labākai nākotnei.»

BRĪVĀ ZEMNIEKS

Darbs Budeskalna sovchozā

Lauki par darba tautas bloku

2. gada

Maksā 15 kap.

STAĻINA VĀRDA

pirmais lauksaimniecības artelis

PADOMJU LATVIJĀ

Aberenes apr. Aurīšeļa pag. Zuzuru ciemā 15. jūlijā 20 darba zemnieku saimniecības kopējā sanāksmē nolēma nodibināt lauksaimniecības artelī, apvienojot zemi, domāts, vai nepastāv kādas šaubas vai vilšanās no jūsu pirmās pieredzes, vai domājiet arī turpmāk zemi strādāt kopīgi, vai tāda ir jūsu cigša un negrozāma apņemšanās —

tas personīgai saimniecībai nepieciešamās telpas, arī sīkāki darbarīki.

Kad biedri no pirmdienas tautā kādā vārdā nosaukt nodibinājuma darbā artelī, no darba zemnieku vidus

Jau 1940. gada 10. jūlijā laikraksti vēstīja, ka «6 ebreju pilsoņi… vēlas iegūt zemes gabalu» pirmās kopsaimniecības dibināšanai. Kad zemniekos radās jūtams uztraukums, partijas dižvīrs Spure presē pavēstīja, ka par kolhoziem neviens vēl nav domājis…

Kolhozu nebūs! kāds mierinājums ar to tika adresēts jau tā neuzticīgajam zemniekam, lai tas nebēdzinātu sēklu, nekavētos apsēt laukus? Bet zemnieks neticēja, un nebija vīlies: visus solījumus atmetusi, 1941. gada pavasarī padomju vara jau bez kautrēšanās nodibināja pirmo kolhozu. Sovhozi jau bija, tiem sekoja lauksaimniecības arteļi. Visi līdzekļi tika ņemti palīgā, lai ar skubu novestu latviešu lauksaimniecību tai stāvoklī, kādā tā 23 gados bija nonākusi Padomijā.

Sākās latviešu tautas baigākais noplicināšanas darbs. Vēl stāvēja priekšā tikai tautas fiziskā iznīcināšana. Uz to varmācīgie iebrucēji bija rūpīgi sagatavojušies…

Pirmajā Padomju Latvijas kolchozā

Kolchoza biedru pirmā pilnsapulce.

Sējas kampaņai sākoties, 20 Augšpils pagasta darba zemnieku saimniecības apvienojās zemes kopsaimniecības sabiedrībā. Viņi pirmie uzsāka un pirmie beidza sējas darbus Abrenes apriņķī. Vērojot kolektīvā darba panākumus, tie darba zemnieki nolēma dibināt kolchozu un 15. jūnijā pieņema tā statūtus, nosaucot kolchozu Staļina vārdā. 17. jūnijā kolchoza kopsapulcē ievēlēja valdi un revīzijas komisiju, kā arī nolēma uzsākt jaunās kūts būvi 60 govīm un zirgiem. Būves darbus veicot pašu spēkiem. Dažas dienas vēlāk kolchoza valdes un revīzijas komisijas kopējā sēdē, klātesot Abrenes apriņķa zemju nodaļas galv. agronomam b. Grāvlejam, apspriedu inventāra apvienošanu un pieņēma kolchoza darba normas. Pēc sēdes Staļina vārda kolchozniekiem noklausījās agr. Grāvleja lekciju par turpmākiem darbiem lauksaimniecībā. Šādas lekcijas agronomiskie darbinieki nolasīs 2 reizes mēnesī. Kolchozam pašlaban ir 24 darba zirgi, 11 govis, 8 zāles plāvēji un citi lauksaimniecības darba riki. Valdei jau izdevies 20 zemnieku līgumu uzņemt vinus kolchozā. -

Ļ.Ja

Tā domāja un juta latvieši

Notikumu gaitā nekas vairs nebija grozāms. Latviešu tauta novērsās no boļševisma, tā slēdzās ciešāk, vienīgo spēku pret varmācību juzdama kopības apziņā.

Latviešu karavīri sarkano poļitruku izdzīti ielās, spiesti manifestēt pret savu gribu, prata lepni parādīt savu goda un cieņas pilno stāju, apvaldītā sašutumā un latviskuma apziņā norobežodamies no visa boļševistiskā.

Pa kreisi: Kāda latviešu karavīru vienība starptautiskās jaunatnes dienas manifestācijās. Dziļi nopietnās vai asi ironiskās viņu sejas pauž visu ko citu, tikai ne prieku par padomju varu.

Vissāpīgāk savas tautas nelaimi un ciešanas izjuta latviešu jaunatne. Drūmām noslēgtām sejām, sevī iegrimusi, tā soļoja, 1. maija fanfaru dzīta (apakšā), apzinādamās savas tautas likteņa dziļo postu.

Pionieri automobīlī kādā tautas manifestācijā. Viņu sejas liecina, cik nebrīvi un iebiedēti tie jūtas

Sadzīti bērnu dvēselei svešajā, pretīgajā pionieru organizācijā, mazie latvieši drūmi pildīja uzliktos pienākumus. Bet boļševisms taisni tur - starp visjaunākajiem - centās atrast un izaudzināt sev piemērotus ļaudis. Nodevības inde tika iepludināta arī mazajo sirdīs.

Kāda pioniera nodevīgais ziņojums par saviem klases biedriem (pa labi)

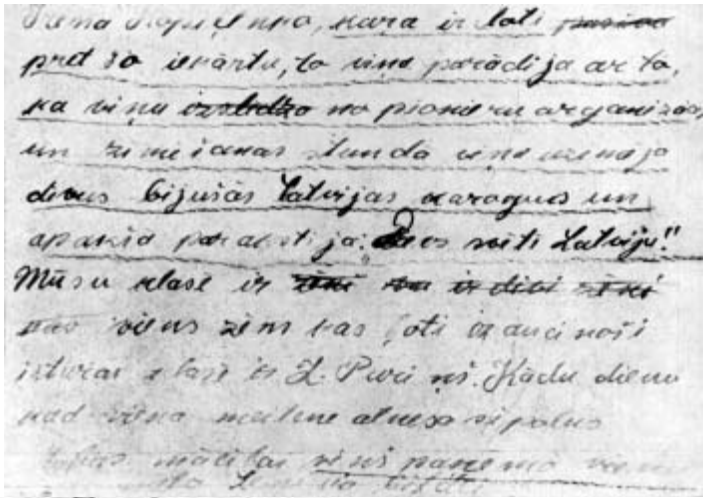

Kāda latviešu karavīru vienība pirms iziešanas uz Saeimas vēlēšanām spiesta pozēt preses fotografam. Virsnieki demonstratīvi pagriezuši muguras.

Nepamierinātība un pretestības gars tautā izpaudās ik uz soļa.

Savu protestu boļševiku ačgārnībām un apzinātām nelietībām kāda pulka karavīri apliecināja pārdrošā plakatā: «Mums nav kur nolikt savas galvas» (pa labi).

Šis pulks ilgāku laiku bija bez pastāvīgas mītnes un tika nemitīgi pārcelts no vienas vietas uz otru.

Tauta atrada tūkstošiem veidu, kuros spontāni izpaudās tās nostāja. To liecināja arī sasvītrotie un aprakstītie vēlēšanu biļeteni un izpildu komiteju ziņojumi par 1941. gada 12. janvara balsošanā nodotajiem bojātiem biļeteniem (apakšā). Neskatoties uz to, ka šie biļeteni bija nederīgi, tos vēlāk izlietoja vēlētāju procenta

«noapaļošanai» un augšu.

VĒLĒŠANU BIĻETENS
vēlēšanām PSRS Augstākā Padomē
1941. g. 12. janvārī
Rīgas lauku apgabals № 639 vēlēšanām Savienības Padomē.
Deputātu kandidāta uzvārds, vārds, tēva vārds
Kas ierosinājis par deputāta kandidātu
Fabriku „Sarkanā Atspole", „Rīgas Zīds" un „Triko-Merkur". Jelgavas līnu vērptuves u. c. uzņēmumu strādnieku un kalpotāju un Iršavas, Grenču un Lielauces pagastu zemnieku kopsapulces.
Apgabala vēlēšanu komisija vēlēšanām Savienības Padomē
VĒLĒŠANU BIĻETENS
tākā Padomē
per deputāta kandidātu
Tautību Padomē.

Katram gan zināms, cik grūti bija iespējams izteikt šādu, kaut arī sīku, protestu.

Latviešu gars palika nesalauzts cauri visiem pārbaudījumiem - arī visbaigākiem, kādus cilvēks pazīst - sākot ar čeku un beidzot ar mocekļa ceļu trimdā vai nāvē.

Uzņēmumā ģen. K. Goppers dzīvē un viņpus cilvēcīgās dzīves vārtiem - čekā

Šis latviešu gars bija jāsalauž!

Šo uzdevumu boļševiki jau ar pirmajām dienām pildīja rosīgi: ko nepaņēma čeka, to izsūtīja.

Ministru prezidenta v. i. un iekšlietu ministra Viļa Lāča rīkojums par bij. Latvijas kara ministra ģen. Jāņa Baloža izsūtīšanu.

Kvīts par «iekraušanai» vagonā saņemtā un izsūtīšanai nolemtā O. Zaķa ģimeni. Kvītī ar ciparīem ierakstīts, ka ģimenē ir «2» cilvēki, bet no uzskaites redzams ka trīs. Šī «Rospiska» rāda, ka izsūtīšanas ierēdnis, Latvijas PSR valsts drošības tautas komisāriāta operātīvās grupas priekšnieks b. E. Saulītis, nav pratis ne lāgā rakstīt, ne skaitīt.

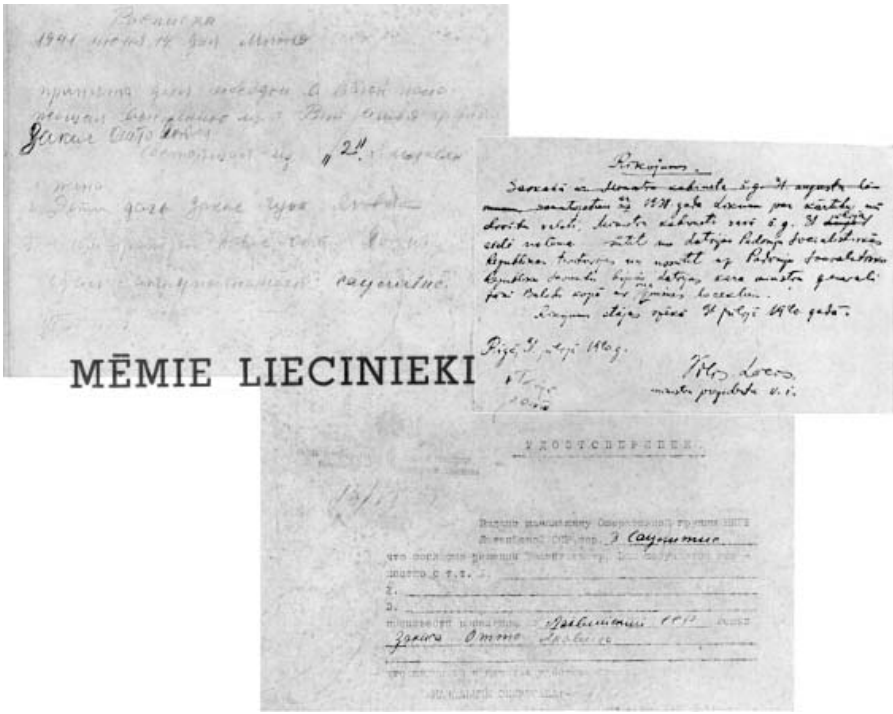

Saulītim izsniegtā izsūtīšanas apliecība

Naktī uz 1941.g. 14. jūniju

atviešu tauta līdz galam atskārta, kādam liktenim tā bija nolemta. Šai naktī tā pilnīgi ieraudzīja boļševisma īsto seju. Nesaudzējot ne bērnus, ne sievietes, ne sirmgalvjus, šai naktī padomju vara visā Latvijā apcietināja krietnāko latviešu ģimenes, nogādāja stacijās un aizrestotos lopu vagonos izsūtīja uz Padomju Savienību. Tādā kārtā šai vienā vienīgā naktī no latviešu tautas vidus tika izrauti 14.693 tās krietnākie dēli un meitas

Latviešu tauta
iegāja sava
pārbaudījuma
un ciešanu
smagākajā
posmā

Augšā: telpa, no kuras tika izrauta un nezināmos moku ceļos aizvesta kāda latvieša ģimene. Apakšā: boļševiku pamestajos archivos atrastā izsūtāmiem latviešiem domāto ešelonu savākšanas un iekraušanas (!) punktu schema.

Apzīmējumi:

○

savākšanas punkti:

△

iekraušanas punkti. Burtiski rakstīts par iekraušanu, izsūtīto pārvadāšanai bija paredzēti lopu vagoni.

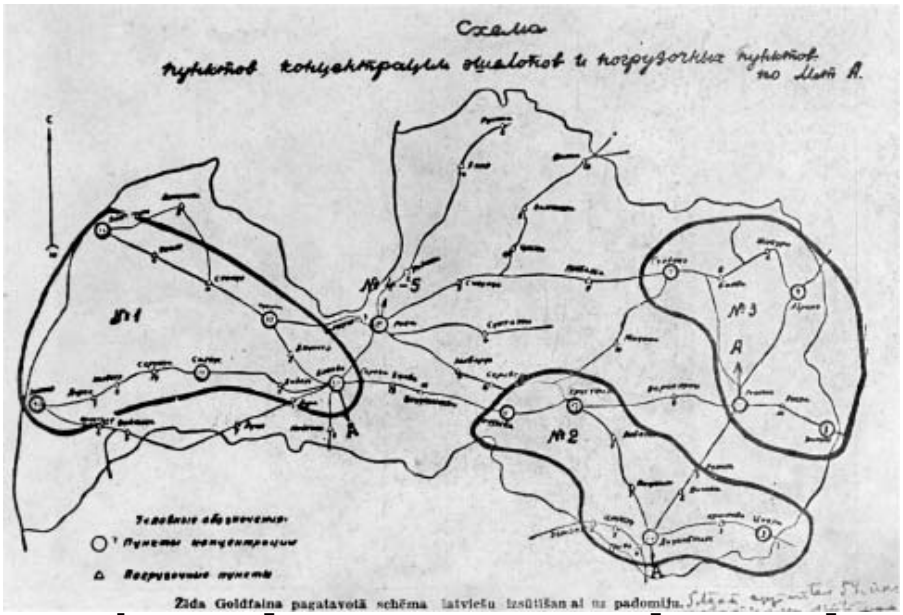

Žīda Goldfaina pagatavotā shēma latviešu izsūtīšan ai uz padomiju.

VIENĪGIE UZŅĒMUMI, KAS LIECINA, KĀDOS APSTĀKĻOS AIZVEDA LATVIEŠUS: IZSŪTĪTO VILCIENOS OGRES STACIJĀ

Nelaimīgo piederīgie drūzmējās pie viena no vagoniem. Čekisti aizliedza tiem līdzpaņemto pārtiku, dzeramo ūdeni un siltās drēbes nodot izsūtāmajiem.

Aizrestotos vagonos nelaimīgie bez pārtikas un ūdens bija spiesti pavadīt dienas un naktis tūkstošiem kilometru garajā ceļā.

DURVIS
SLĒGTAS

Nelaimīgie vēl pēdējo reizi caur logu restēm skata dzimto zemi. Bruņotā čekistu sardze gādā par drošību… Kā gan varēja pretoties zīdaiņi, sievietes, sirmgalvji? Kā boļševikiem varēja draudēt latviešu vīri, kuru vienīgais ierocis bija tikai viņu gars un apņēmība izturēt?

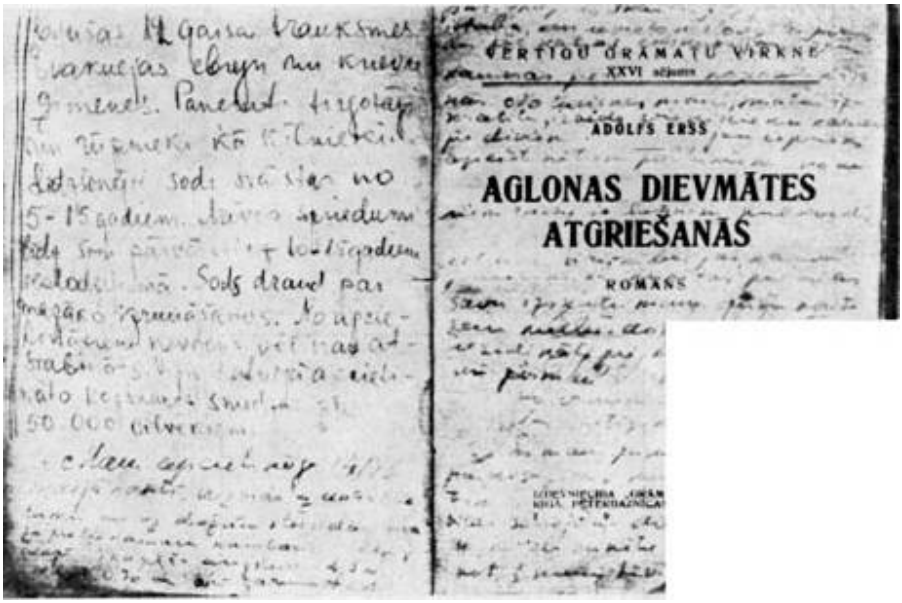

Dzelzceļa malā atrastās, pa logiem izmestās izsūtīto liecības par savām moku gaitām: grāmata ar pašu rakstītām ziņām par apcietināto likteni, alumīnija krūzīte ar pēdējo vēlējumu:

SAULES MŪŽU LATVIJAI!

Izsūtāmo ešelonu vagonu rindas Rēzeknes stacijā ceļā uz Padomju savienību

Boļševiku pamestajos dokumentos atrastie materiāli deva norādījumus par vietām, uz kurām izsūtīja apcietinātos latviešus. Karte blakus rāda apgabalus, kuros bija nodomāts izsūtītos novietot. Nometināmo dau-dzums uzdots nevis pēc cilvēku, bet vagonu skaita.

Tie visai nedaudzie, kas vēl pēdējā mirklī uzzināja par boļševiku drausmīgo plānu, meklēja glābiņu bēguļošanā.

Kāds aizsargu virsnieks ar savu sievu (augšā). Pēc triju nedēļu bēguļošanas un slēpšanās mežos tie tikko vairs pazīstami (pa labi)

LATVIEŠI, NEAIZMIRSTI!

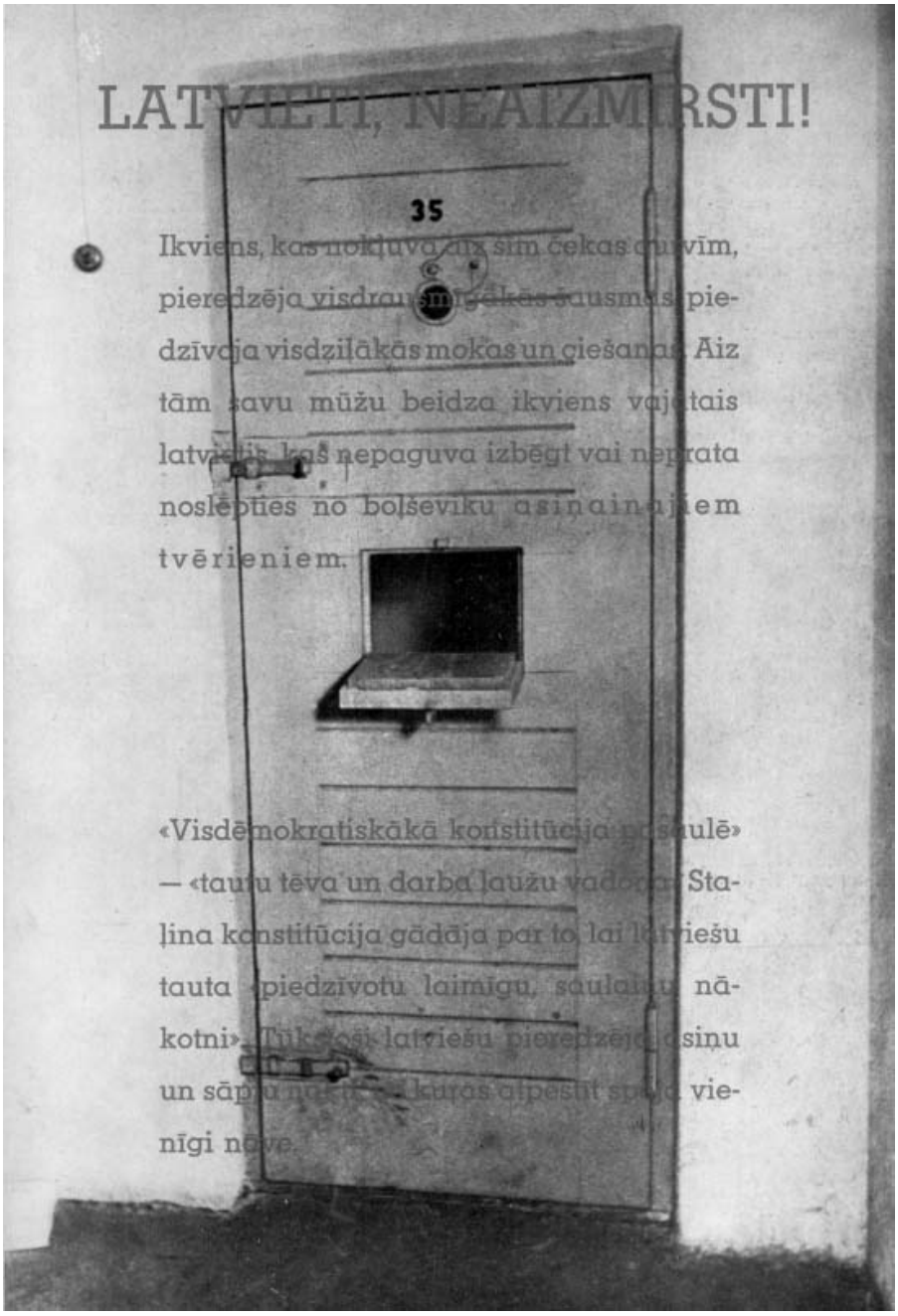

Ikviens, kas nokļuva aiz šīm čekas durvīm, pieredzēja visdrausmīgākās sāpes, piedzīvoja visdzīlākās mokas un ciešanas. Aiz tām savu mūžu beidza ikviens vajātais latvietis, kas nepaguva izbēgt vai neprata noslēpties no bolševiku asinainajiem tvēriemiem.

«Visdemokratiskākā konstitūcija pasaulē» — «tautu tēva un darba ļaužu vadoņa» Staļina konstitūcija gādāja par to, lai latviešu tauta piedzīvotu laimīgu, saulainu nākotni». Tūkstošiem latviešu pieredzēja asiņu un sāpju nakti, kuras aizpeist spēja vienīgi nāve.

Tā strādāja čeka

Ja kādu gribēja pazudināt, čeka vienkārši uzdeva sameklēt resp. izdomāt šim nolūkam vajadzīgos materiālus.

NKVD trešajai speciālajai nodaļai adresēts uzdevums: sagādāt pilnīgas pamatotas kompromitējošas ziņas par Klāru Veisi (pa labi).

ТРЕТЬЕМУ СПЕЦОТДЕЛУ НКВД

Задание №

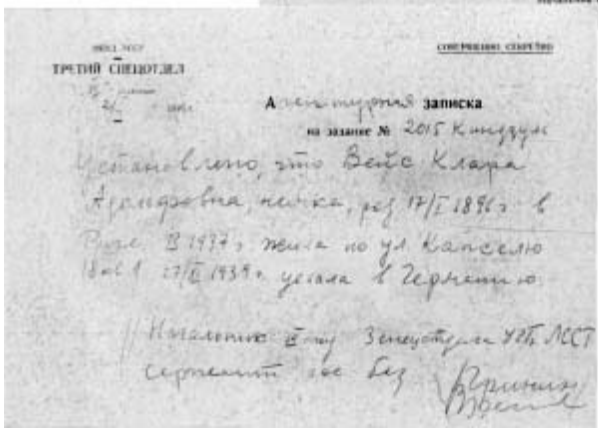

ТРЕТИЙ СПЕЦОТДЕЛ

Агентурная записка

Apzināta ļaunprātība šai gadījumā sevišķi uzkrītoša: Klāra Veise jau pirms gada bija no Latvijas aizbraukusi, kā to liecina NKVD dokuments (pa kreisi).

Padomju vara uz saviem kalpiem varēja paļauties: rakstnieka Jāņa Niedres ziņojums valsts drošības tautas komisaram biedram S. Šustinam (apakšā).

Ar speciāliem ziņojumiem uzdeva vākt apsūdzošas ziņas par aizdomās turamiem. Par ikvienu no tiem čekai bija savs īpašs reģistrs. Ja materialu pietrūka vienā iestādē, tos aizņēmās no otras.

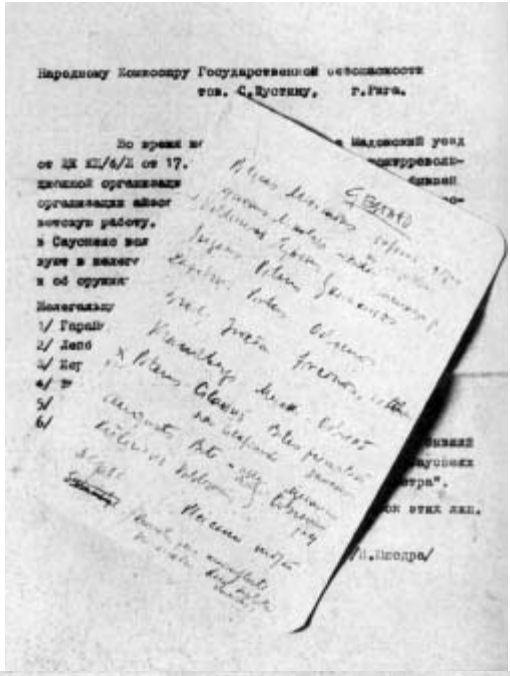

Народному Комиссару Государственной безопасности
тов. С. Пуотину, г. Рига.

Dienesta atzīme №
Служебная записка

Latvijas iekšlietu tautas komisariata rīkojums kompromitējošu ziņu vākšanai

LAVIEŠUS SĀKA VAJĀT JAU PIRMAJĀS BOĻŠEVIKU DIENĀS

Boļševiku valdīšanas metožu liecinieki:

apcietināšanas un kratīšanas protokoli.

Policijas kalendārs, atņemts pilsonim Priedītim kratīšanā. Uzraksts liecina, kas bija kratītāji.

PROTOKOLS
ПРОТОКОЛ

Uz LPSR Iekšl. TK VDP ordeni pamatots ar № 000018 no 31 - augusta
Tā sastādīts rajonā PVS 19003 OKDP un NK
1941 gada iedzīts kratīšana — aresta pie pilš. Erglīša Vela
Ielā Rīga Draugu ielā
mājā № 73 dz. 39 ielā
Kratīšanā piedalījās: Pilsētas sētnieks
Par attaisīt aizdarītās pilš. Erglis Vēlu

Izņemtās mantas uzskaitījums uz LPSR Iekšl. TK VDP veidlapām
Protokols par apcietinājumu 1. VI 1941 OKDP izsniegums

1) Arestēta (biogrāfija) uz Erglu Vela vārda 2) pasūtījuma kalendārs 89 adresātu lapas 4) vizītes atzīmes 5) pase uz Rīgas karte uz Erglu Vela vārda
Pa kratīšanas laiku nekas nav ņemts nav ziņas par to Erglu

POLICIJAS
KALENDARS

1940
GADAM

IZMĒRS

1940

Personas kratīšanas protokols

Ziņas un norādījumus par uzraugāmiem, kratāmiem vai apcietināmiem čekai piegādāja rūpīgi organizēts ziņotāju, spiegu un aģentu tīkls. Bet vērtīgākos pakalpojumus sniedza iestādēs un darba vietās ieliktie uzticības vīri.

Lūk, daži no tiem, kas lika ciest latviešiem: žīds Cipe Gutmanis, zaglis un kramplauzis ar 3 1/2 g. cietuma stažu, boļševiku ierēdnis dzīvokļu pārvaldē (pirmais no augšas). Ernests Rožkalns (apakšā), ielaušanās zādzību speciālists, 16 reizes sodīts, kāda tirdzniecības uzņēmuma vadītājs boļševiku laikā.

Čekas gūstekņi - jauni, veci, strādnieki un inteliģenti, vīrieši un sievietes…

SĀPJU CEĻŠ,
KURU GĀJA

TŪKSTOŠIEM
LATVIEŠU

Rīgas Čekas gaitenis ar kamerām

Vieninieku kamera, viens no spīdzināšanas paņēmieniem. Šai kamerā nav iespējams ne izstiepties, ne gulēt. Apcietinātos vispirms nogurdināja, lai mazinātu viņu izturību un pretestības spēju pratināšanas laikā.

Čekas pagalms, kur apcietinātos reizēm izveda staigāt.

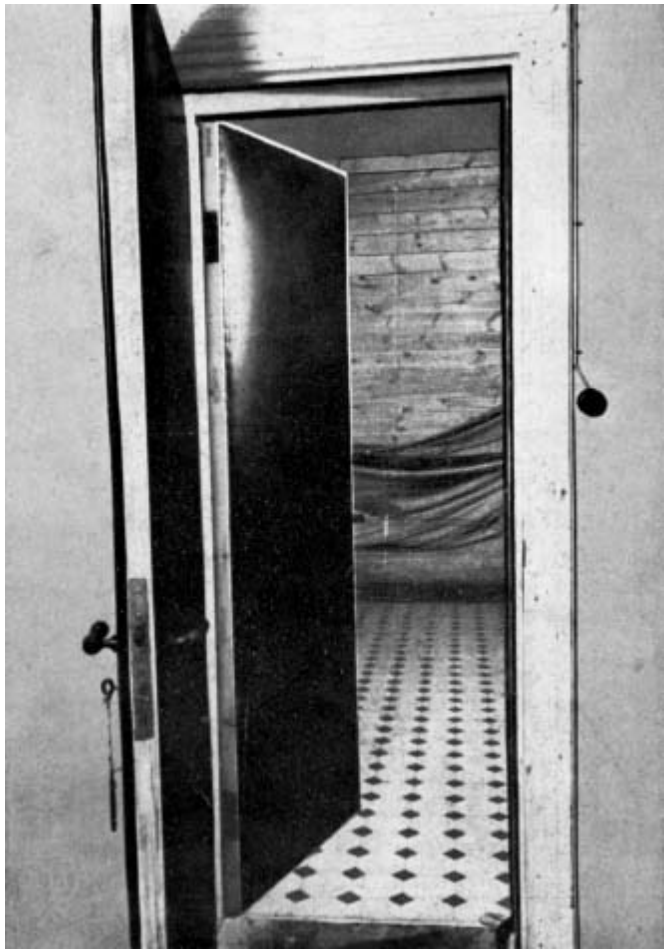

Viena no čekas kamerām. Naktī še pēkšņi atskanēja sauciens: «Celties!» Čekisti izsauca apcietināto vārdus. Izsauktajiem pavēlēja sekot - pa bezgalīgiem gaiteņiem tos veda uz kādu telpu.

TĀ BIJA ŠAUTUVE

Šeit bija gādāts par visu: lai šāvieni nebojātu sienas, tām bija koka apšuvums, durvis klāja mīksts apsitums - ir zināms, cik labi tas slāpē skaņu. Grīdas bija segtas cementa plāksnēm, lai asinis būtu viegli nomazgājamas (pa kreisi).

Skats šautuves telpā

Lai mocekļu asinis neapslacītu sienas, tās bija klātas ar sevišķu impregnētu audumu. Asinis aizplūda pa noteku šautuves stūrī. Pēc pastrādātā šausmu darba telpu izskaloja nākamai reizei. Tādā kārtā rievā ap noteku sakrājušās un vēlāk tika atrastas 240 lodes. Cik to neizskaloja notekā?

Noteka šautuves stūrī

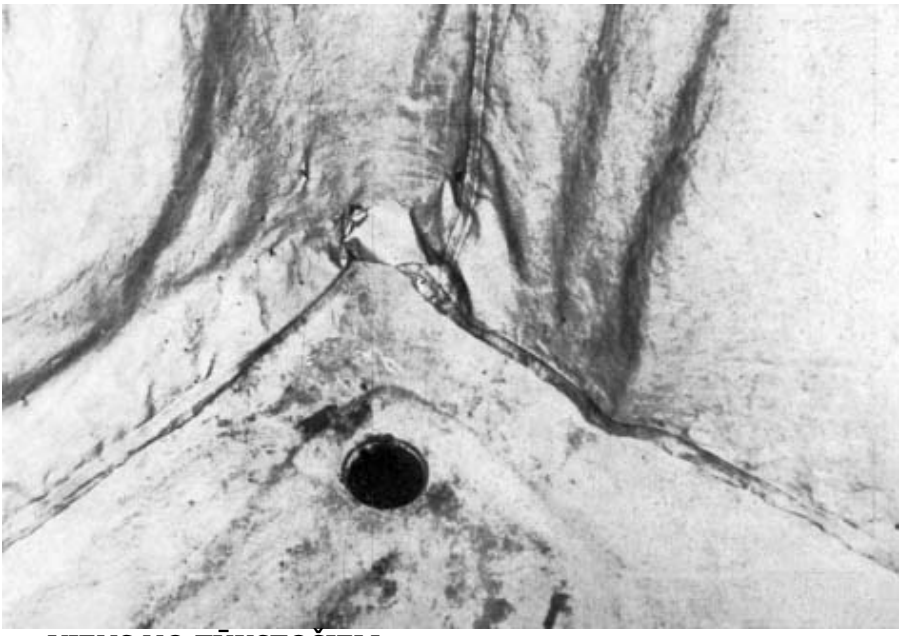

KĀDA LATVIEŠA CEĻŠ
no dzīves un brīvības pa čekas šausmu
labirintiem līdz mocekļa nāvei.

Bij. Latvijas armijas štāba organizācijas un mobilizācijas daļas pr-
ks pulkvedis Streipa

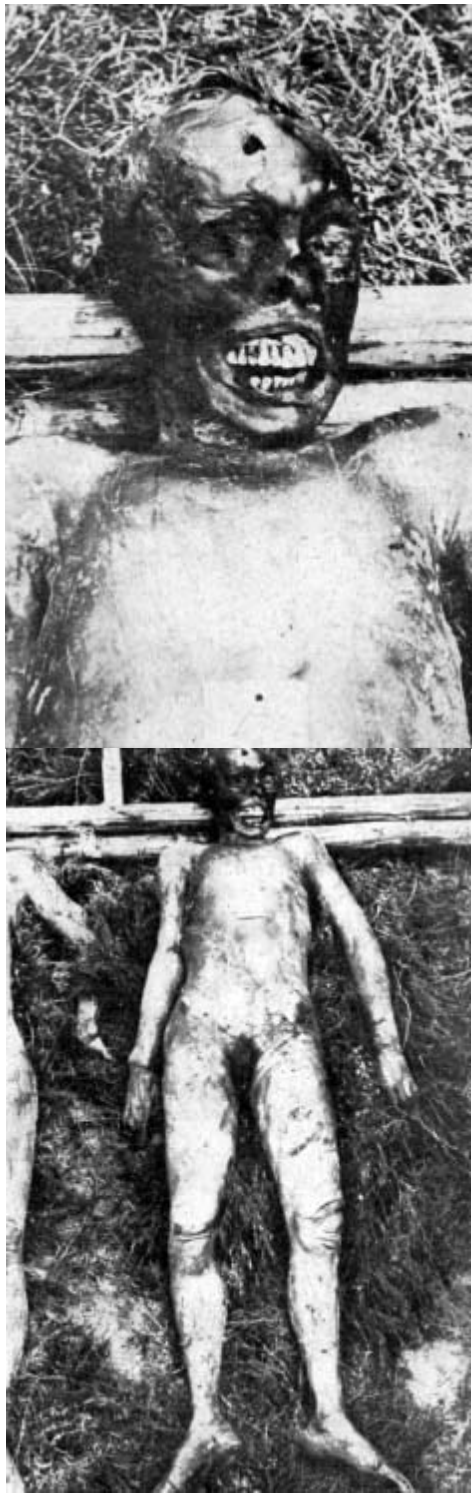

Iekšlietu (NKVD), vēlāk valsts drošības komisārs S. Šustins.

Iekšlietu komisārs A. Noviks, amatā nāca pēc Šustina.

Mozus Citrons, Daugavpils čekas ārsts ar algu 900 rubļiem mēnesī - 3 reizes vairāk par ārstu normālo algu. Ko viņš ārstēja?

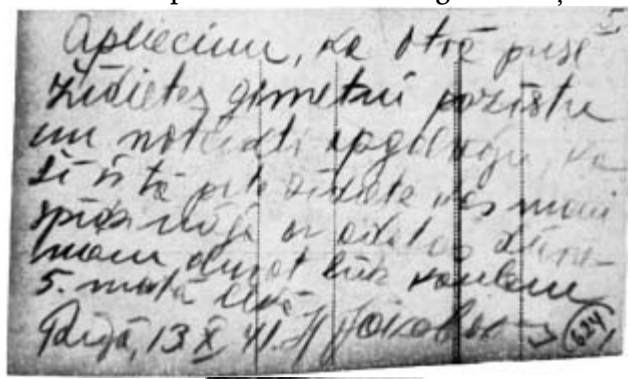

Žīdiete, ko čeka algoja spīdzināšanas uzdevumiem.

TĀDI IR VIŅI PAŠI UN TĀDI VIŅU UPURI…

Kāds boļševiku upuris. Nogalināts ar t. s. žīdu «šecherta»

griezienu.

VIŅU ASINIS BRĒC UZ DEBESĪM

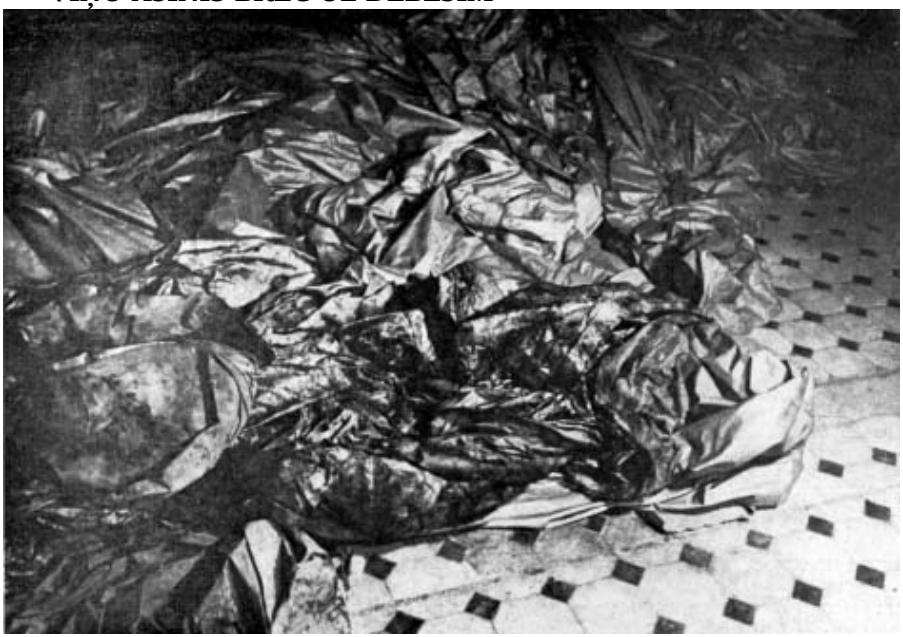

Augšā: mocekļu asinīm slacītais sienas paklājs Rīgas čekā. Nakti nošautos smagajās automašīnās nogādāja ārpus Rīgas aprakšanai. Apakšā: čekas pagalmā atrastais asiņainais brezents, ar ko pārklāja aizvedamos pēdējā ceļā.

Skolnieks Bruno Rungainis - viens no retajiem, kam laimējās izkļūt no čekas nāvīgajiem skāvieniem.

Ko gan nepastāstītu tie neskaitāmie mocekļi, kas apklusuši uz visiem laikiem?

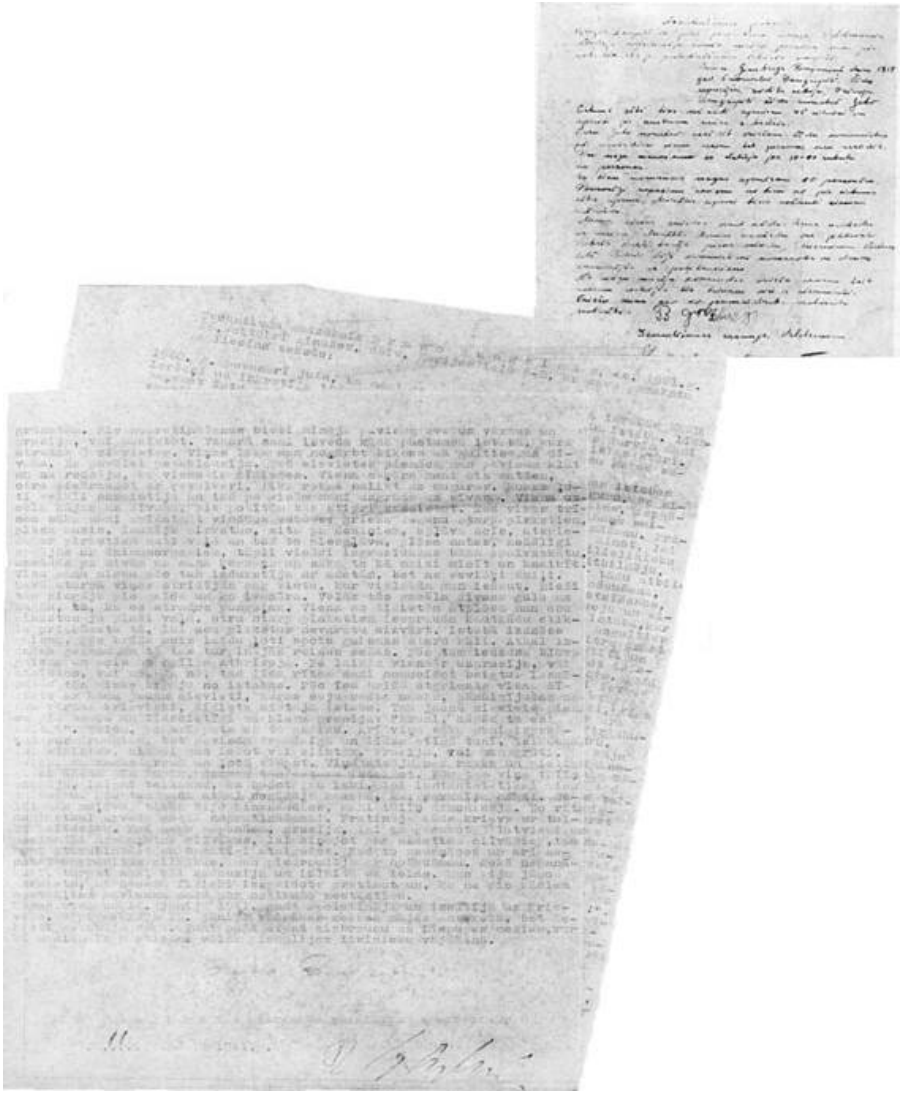

Analfabēta žīda Gincburga liecība par nagu maukšanu Daugavpils cietumā.

Bruno Rungaiņa liecība par spīdzināšanu čekā.

Zeme atvērās…

Klusa vasarnīca Baltezerā… Uz turieni slēgtās automašīnās bruņoti čekisti aizveda desmitiem latviešu patriotu. Aiz šīs vasarnīcas sētas beidzās viņu moku ceļš.

Netālu no vasarnīcas, starp jauniem, dzīvības sulas pilniem kokiem blāvoja svaigi raktā zeme.

No asiņainā jūga atbrīvota, 1941. gada julijā zeme atdeva noslēpumu. Tā atklāja ļoti daudz no tā, ko boļševiki jo rūpīgi centās slēpt aiz restotiem logiem, dzeloņainām stieplēm, pagrabos un savās smadzenēs.

Krustām šķērsām samesti, kopējā bedrē Baltezera vasarnīcas dārzā gulēja nošautie. Bedre atdeva aizvien jaunus un jaunus līķus.

ZEME PATEICA, KAS IR
BAIGAIS GADS!

BALTEZERĀ ATRASTIE UPURI

Par savu tēviju mirušo mocekļu atdošana cilvēka cienīgam aizsaules ceļam prasīja daudz uzmanīgas rūpības.

Daudzi pirms nāves bija aplaupīti - atņemti apavi, novilktas drānas. Bet vēl vairākiem pirms nāves bija atņemts viņu cilvēciskais izskats - bija grūti atpazīstamas sadauzītās, veidu zaudējušās sejas, pēcnāves miegā zemes pārvērstiem vaibstiem.

Daudzu mocekļu rokas bija cieši saistītas uz muguras. Ko šie nelaimīgie, spīdzinātie, nogurušie, vārdzinātie ļaudis būtu varējuši apdraudēt?

Līķus atbrīvoja no drēbēm

23 gados boļševisms nebija mainījies. Atrakto upuru kapenes atklāja to pašu ainu, ko 1919. g . boļševiku pirmā iebrukuma laikā Latvijā.

Noslepkavoto rindas Baltezerā

Boļševikiem atkāpjoties Krustpils lidlaukā noslepkavotie latvieši.

Aizvien jaunas un jaunas kapenes atdeva savus upurus: Rīgā pie Krusta baznīcas atraktie mocekļi.

Bet tai laikā, kad pagrabu mūri apslāpēja tūkstošu mocekļu vaidus, kad šāvieni naktīs izdzēsa neskaitāmas dzīvības,

Nošauto latviešu mirstīgās atliekas pēc apskates Dreiliņos

varasvīriem neklājās ļauni. No kreisās: Augstākās padomes locekļi V. Lācis, partijas sekretārs Ž. Spure un leļļu valdības prezidents prof. Kirchenšteins kādās boļševiku svinībās.

Biķerniekos atrakto līķu identificēšana

Visā Rīgas tuvākā apkārtnē bija atrodamas nošauto bedres. Ikvienā no tām atradās 10 - 30 līķu un vairāk. Biķerniekos atklāja jaunas kapenes, Dreiliņos vēl citas.

Cik tādu brāļu kapu slēpa un vēl slēpj visa latviešu nelaimīgā, bargi piemeklētā zeme? Daudzu kapenēs atrasto vārdi nav zināmi, neskaitāmu citu likteņiem nav iespējams izsekot vēl šodien.

Dreiliņos atrakto upuru rinda

Vācijas-Padomju Savienības karam sākoties, boļševiku terrors vēl pastiprinājās, noiedams līdz atklātai slepkavošanai. Baigais liktenis vissmagāk piemeklēja latviešu karavīrus: par politiski neuzticamiem uzskatītos atvaļināja no dienesta. Karaspēka vienību novietojumu atstājot, ceļā tos nodevīgi ievilināja slazdos un apšāva.

Balvu pag. 1941. g . 29. junijā noslepkavotie Vilis Lapiņš, kāds nezināms karavīrs un Pēteris Krauja

Litenes nometnes tuvumā atrastie nošautie karavīri - no kreisās: E. Vilkājs, J. Pinka, V. Leja, V. Tumaševics, A. Tumaševics

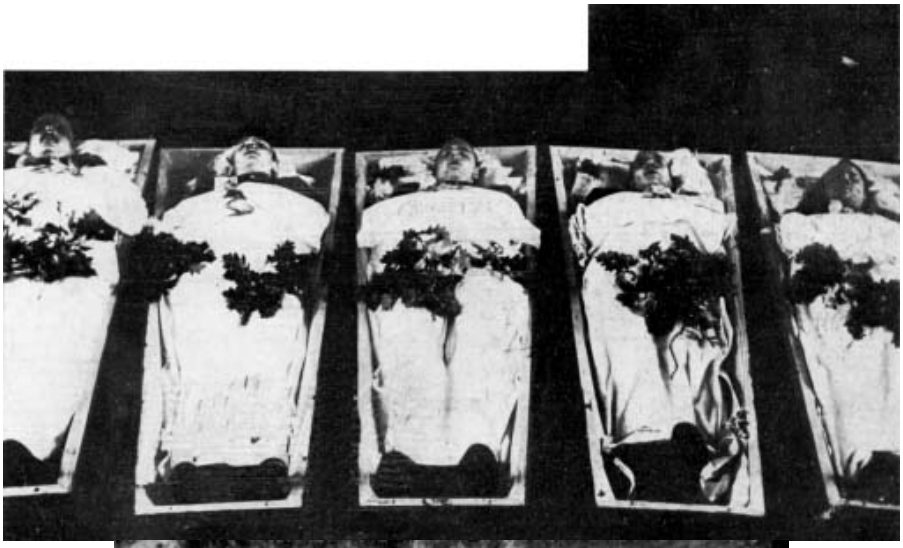

ВЫПИСКА ИЗ П[illegible]ОТОКОЛА

ВОЕННОЙ КОЛЛЕГИИ ВЕРХОВНОГО СУДА СОЮЗА СОВЕТСКИХ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИХ РЕСПУБЛИК

1941 года [illegible] дня.

Военный Трибунал Пр[illegible] Верховного Суда [illegible]

[illegible], в составе:[illegible]

[illegible]трев в закрытом судебном [illegible] дело № 00387 [illegible]
[illegible]ВИЧА Гедимина Сиг[illegible], 1921 года рождения, [illegible]
[illegible]ги, по национальности [illegible], гражданина СССР, по [illegible]
[illegible] были взяты под стражу. [illegible]
[illegible]его средней школы, [illegible] члена [illegible]
[illegible] "Мажуджяо", [illegible] судимого [illegible], [illegible]
19-58-9, 58-10 ч.1 и 58-[illegible] УК РСФСР.

Данными [illegible] и материалами дела [illegible]
по [illegible]

На основании [illegible] Военный Трибунал [illegible]
ФРАНКЕВИЧА виновным [illegible] ст.ст.19-58-9, 58-10 ч.1 и 58-11 УК [illegible]
руководствуясь ст.ст.319, 320 [illegible] и 29 [illegible] УК РСФСР -

П Р И Г О В О Р И Л

ФРАНКЕВИЧ[illegible] [illegible] по обвинению [illegible]
[illegible]рных и преступлений по [illegible] ст.19-58-9 УК РСФСР под [illegible]
[illegible]-й меры уголовного [illegible] РАССТРЕЛА, с конфискацией всего
лично ему принадлежащего имущества.

Приговор по ст.19-58-9 УК РСФСР окончательный и обжалованию
не подлежит, а по ст.ст.58-10 ч.1 и 58-11 УК РСФСР приговор может
быть обжалован в кассационном [illegible] дня, через Военный Трибунал,
Военную Коллегию Верховного Суда СССР, в течение 72-х часов с
момента вручения копии приговора осужденному.

ВЫПИСКА ВЕРНА.

СУД.СЕКРЕТАРЬ [illegible]

ТЕХНИК ТРИБУНАЛА [illegible]

(ПЕЧАТЬ СУДА)

Pie nogalinātā skolnieka Gedimina Frankeviča atrastais izraksts no nāves sprieduma:

«Frankeviča, Gedimina, Sigismunda dēla pastrādātiem noziegumiem pēc to smaguma un RSFSR sodu likuma kodeksa 19. -58. -9 pantu pamata piemērojams augstākais soda mērs - nošaušana, ar visu viņam personīgi piederīgās mantas konfiscēšanu.»

Šis īsais teksts izdzēsa cilvēka dzīvību, atraujot tautai jaunu, zaļoksnēju zaru.

Gedimina Franckeviča līķis: stipri deformētā galva liecina, kādus pārbaudījumu ceļus nācās iziet latviešu mocekļiem, līdz nāve atbrīvoja tos no ciešanām.

Lūk viņi

Kara sākšanās padzina no latvju zemes tās asinskāros varmākas. Nepaguvuši iznīcināt latviešu tautu, jauzdami savas varas pēdējās stundas, boļševiki zvēriski izrēķinājās ar upuriem - centrālcietumā ieslodzītajiem - nevarīgajiem, pretoties nespējīgiem, nelaimīgiem ļaudīm.

Līķu atrakšana Rīgas Centrālcietuma pagalmā

Tikai pāris pēdu bieza zemes kārta sedza boļševiku nošautos cietumā ieslodzītos, kas tur, cits citam virsū samesti, gulēja nekārtīgās kaudzēs.

Zeme atdod upurus

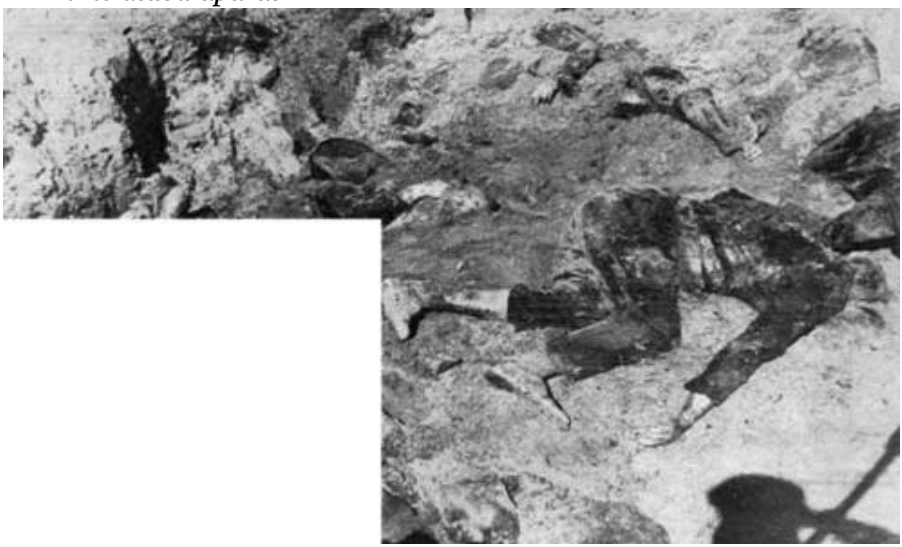

K o p ē j ā b e d r ē.

Daudzi, pēc kuriem piederīgie bija neatlaidīgi un velti meklējuši un taujājuši, - daudzi no tiem atradās šais bedrēs, nespēdami savai tautai vairs neko pastāstīt.

Bet viņu asinis runā.

Un tās spēj pasacīt daudz vairāk nekā visi baigākie vārdi kopā.

Izraktos upurus, pēc atbrīvošanas no drēbēm un nomazgāšanas, rūpīgā apskatē mēģināja identificēt.

Arvienu jauni un jauni upuri (pa kreisi)

Līķu rindas Rīgas Centrālcietuma pagalmā

Viss, kas palicis pāri no daudzu tēvijai
veltītu mūžu un dzīvību zaļoksnējā spēka.

Sanitāri iznes upuri no bedres
Līķu rindas Centrālcietuma pagalmā

Centrālcietuma pagalmā

Tā boļševiki savas varas pēdējās stundās 28. jūnijā 1941. gadā izrēķinājās ar cietumos ieslodzītajiem iedzīvotājiem.

Nošauto un bez vēsts pazudušo piederīgie meklē savus tuviniekus starp līķiem Centrālcietuma pagalmā

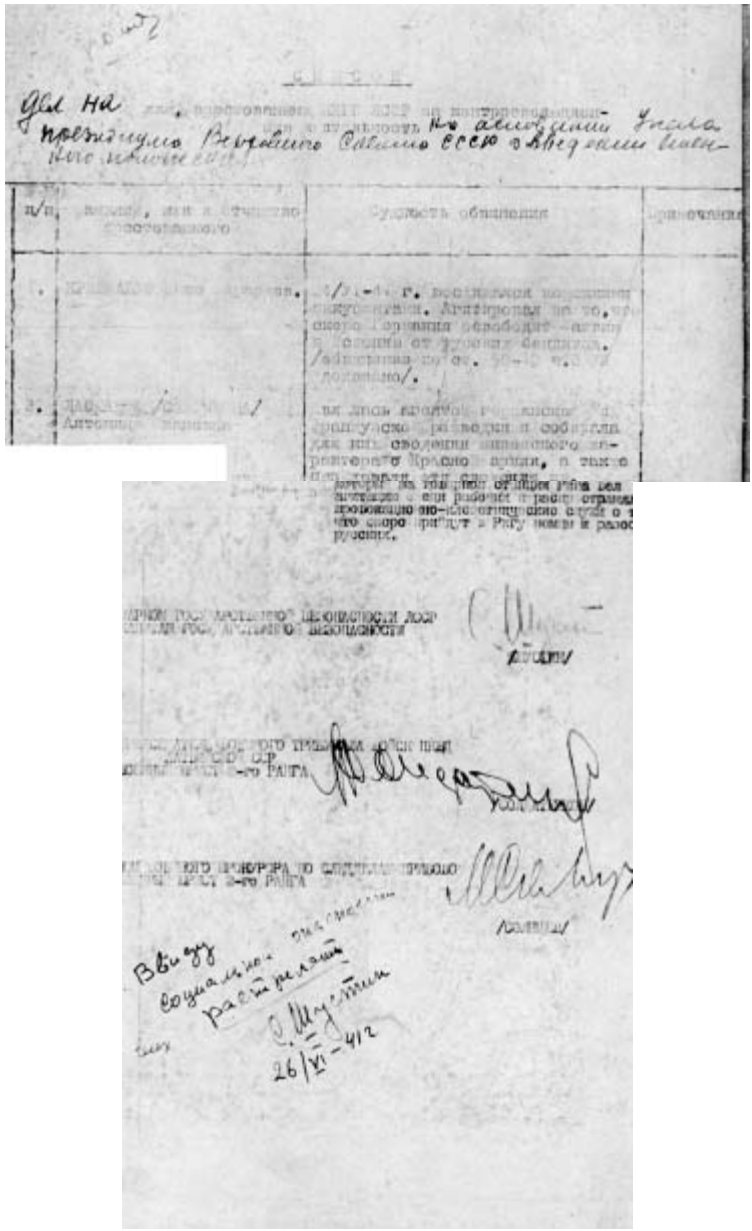

Šis nāves spriedums izdzēsa 78 cilvēku dzīvības, kas, kā augšējais saraksts rāda, «apcietināti par kontrrevolūciju».

Lūk, šīs kontrrevolūcijas dēļ nošauto latviešu nāves sodu motīvi:

«Dziedājis latviešu tautas dziesmas.»

«1. maijā nav dziedājis Internacionāli.»

«Cēlies no budžiem.»

«Izmantojis citu darbaspēku.»

«Slēpies mežā.»

«Gaisa trauksmes laikā uzturējies kapsētā.»

«Bijis korporacijas loceklis.»
«Bijis mazpulku organizācijas loceklis.»
«Bijis aizsargs.»
«Bijis policijas kārtībnieks.»
«Apbalvots ar Lāčplēša kara ordeni.»
«Cīnījies Latvijas armijā pret boļševismu.»
«Bijis pretboļševistiski noskaņots.»
«Ignorējis sarkanarmiešus.»
«Nonievājis komunistu partiju.»
«Bijis Latvijas valsts prezidenta adjutants.»
«Cēlis naidu pret citām tautām.»

Viņu bija neskaitāms pulks

Drēbnieks Voldemārs Janelis privātā dzīvē

Drēbnieks Voldemārs Janelis - čekas gūsteknis

Kas viņu pazinis dzīvē, tas to vairs neuzzīmēs nāvē. Par to gādāja čeka.

Drēbnieks Voldemārs Janelis - čekas upuris

TIK VIEN NO VIŅIEM PALICIS

Skolu departamenta direktors Arnolds Čuibe

VIŅU NOZIEGUMS - TO AMATI, VIŅU LIELĀKAIS PĀRKĀPUMS - KALPOŠANA TAUTAI UN TĒVIJAI

Dzelzc. aizs. pulka komandieris Jānis Ozoliņš

RINDU
PA
RINDAI,
SIMTIEM
UN
SIMTIEM

Michails Afanasjevs

Andrejs Krūmiņš

Sadauzītie galvas kausi un sakropļotās sejas, vaļējās, sašķobītās mutes - viss liecina par tām drausmīgajām ciešanām, ko mocekļiem nācās pārdzīvot viņu pēdējās dienās un nāves stundā.

Pēteris Dobe

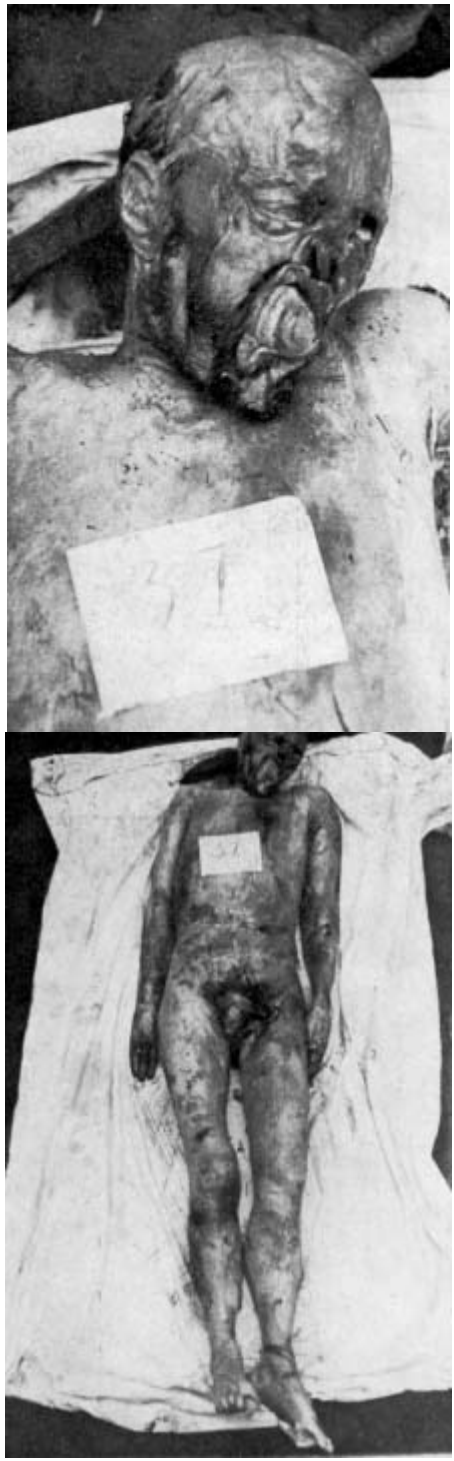

Staņislavs Belkovskis

Kārlis Purniņš

BOĻŠEVISMA «VIENLĪDZĪBAS IDEJAS» VĀRDĀ NOMOCĪTIE UN NOGALINĀTIE

Jānis Steps

Alberts Broders

Nikolajs Zokorko

«Nr. 6»

TIK VIEN PALICIS NO CILVĒKA

Daudzu upuru personības nekā vairs nebija iespējams noskaidrot.

Arvīds Zemītis

Nezināms upuris, Nikolajs Dāvis, Jānis Opincāns
TIKAI RETAJIEM IZDEVĀS IZGLĀBTIES NO PĀRĒJO LIKTEŅA

Viens no viņiem - Silvestrs Brokāns
Apcietinātā «pase» - viņa kameras kartīte
Nāves sprieduma teksts

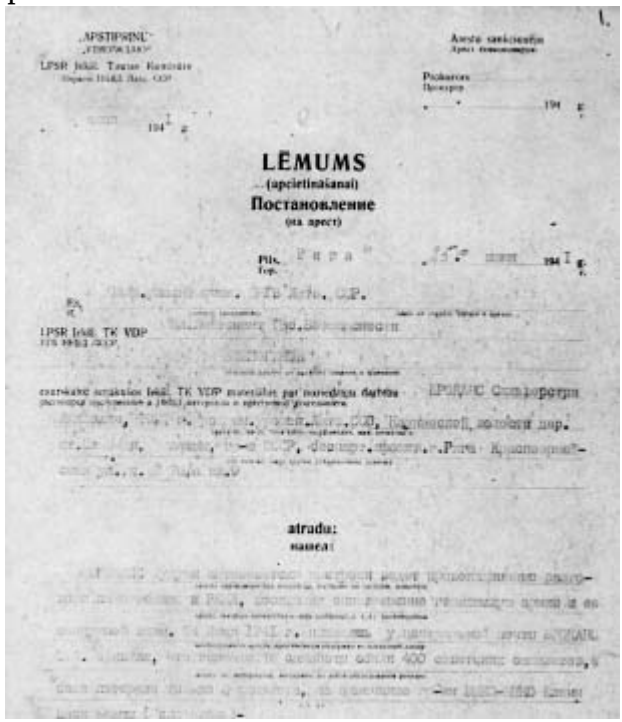

LĒMUMS
(apcietināšanai)
Постановление
(на арест)

atradu:
нашел:

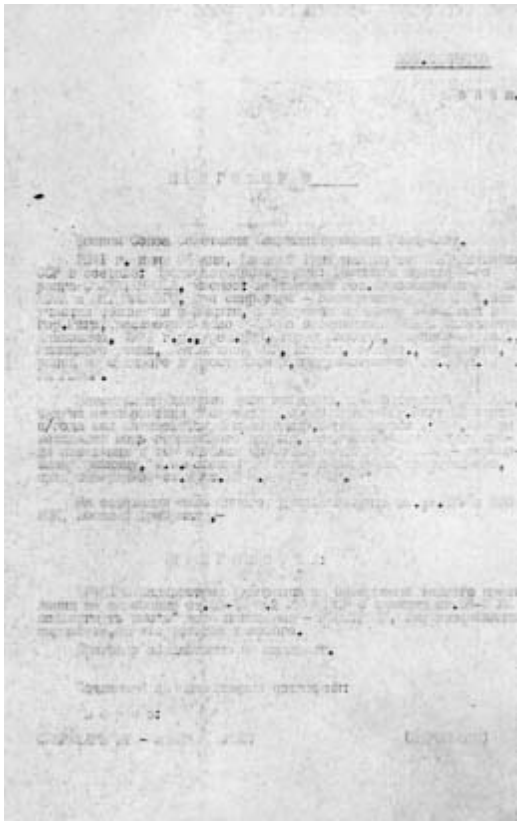

Apcietināšanas motīvs - Brokāna izteiciens: «Vācieši notriekuši 400 boļševiku lidmašīnas, pēc 2 nedēļām tie būs šeit.»

Pagāja tikai dažas dienas, Rīgu atbrīvoja. Bet Brokānam vēl 26. jūnijā tika piespriests nāves sods. Tikai brīnums to izglāba.

Paziņojums

boļševiku terrors kļuva neaprakstāms.

Paziņojumi ielās vēstīja par apcietināšanām. Kad vēlāk atvēra nošauto kapenes, izrādījās, ka starp nogalinātiem nebija neviena žīda.

No Liepājas atkāpdamies, boļševiki steigā vēl paguva izrēķināties ar saviem gūstekņiem.

Aina Liepājas milicijas pagrabā.

Visi trīs nošautie - vienas ģimenes piederīgie. To «noziegums» - viņu dzīvokļa priekšā atrasts balts drēbes gabaliņš. Nāves sprieduma motivējums: signalizēja vācu aviacijai.

P a z i ņ o j u m s

Vakar un šodien par kontrrevolucionāru darbību - diversijas aktu organizāciju, rereoru, signalizāciju ienaidniekam u.t.t., arestētas vairākas personas, starp tām: LŪKINS Miervaldis Jāņa d., RAINICS Nikolajs Georga d., NEIBERGS Heinrichs Jāņa d., KUZŅECOVS Matvejs Nikolaja d., KAGANS Jāzeps Abrāma d., ČUIBE Arnolds Jāņa d. un citi.

Visiem arestētiem piespriests nāves sods nošaujot, un spriedums izpildīts.

Tā rīkosies ar katru, kas kaut kādā veidā mēģinās atbalstīt ienaidnieku un nodot savu Dzimteni.

Uzaicinu Rīgas pilsētas darba ļaudis būt palīdzīgiem naidīgo elementu atklāšanā.

Rīgas garnizona priekšnieks

ģenerālleitinants SAFRONOVS.

1941. gada 27. jūnijā.

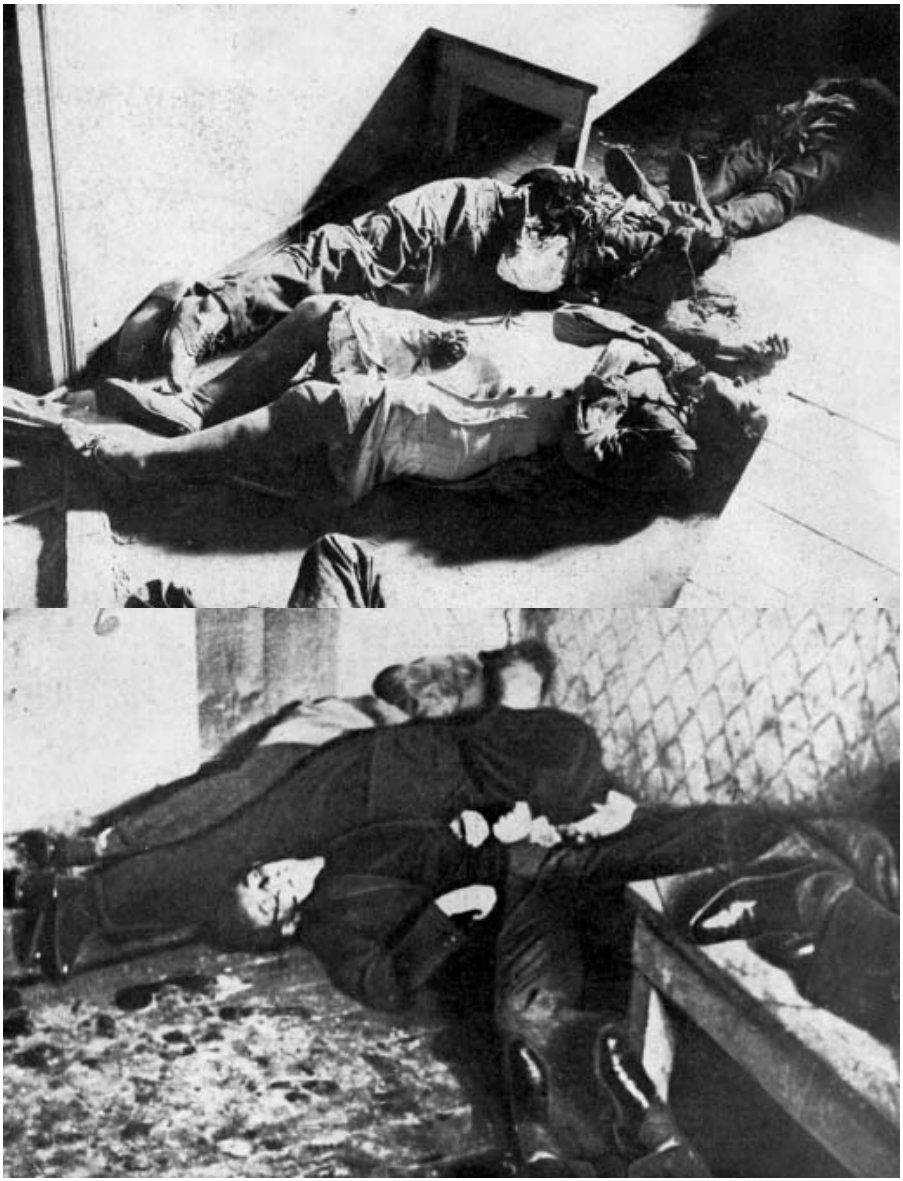

Līķu kaudze kādā Liepājas milicijas pagraba telpā, kurā vispirms iemesta rokas granāta, pēc tam dzīvi palikušie nošauti.

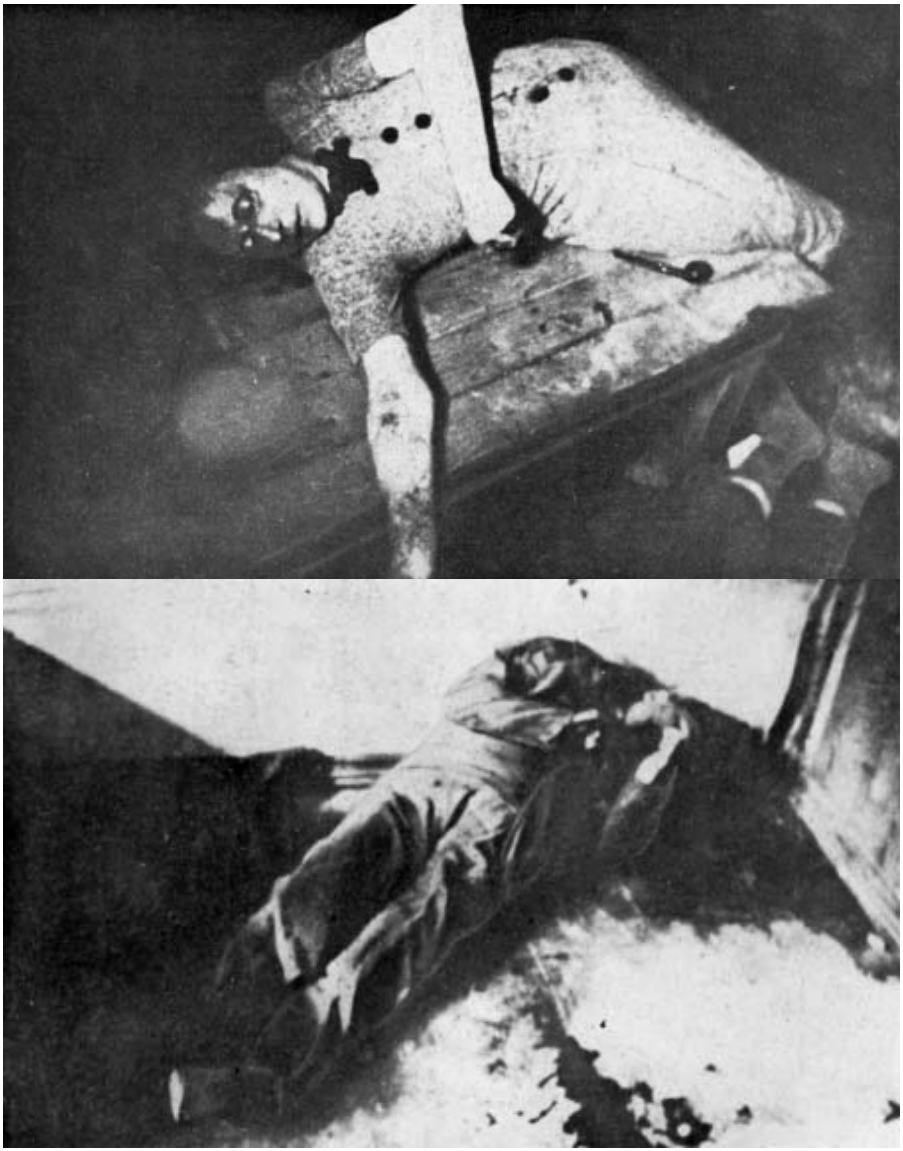

Vēlreiz Liepājas milicijas pagrabs.

Upuri Daugavpilī.

Arī Valmieru piemeklēja tas pats liktenis.

Nošauto rindas Valmierā

VISĀ ZEMĒ PLOSĪJĀS BOĻŠEVIKU SLEPKAVĪGAIS ĀRPRĀTS

Jelgavā noslepkavotie civiliedzīvotāji. Pirms nošaušanas tie spīdzināti, pēc tam iemesti mēslos.

Nogalinātie strādnieki Jelgavā.

TĀ BEIDZĀS KĀDAS ZEMCILVĒKU VARAS VALDĪŠANAS LAIKS

Uzbrūkošo vācu bruņoto spēku priekšā no Rīgas atkāpdamies, boļševiki pameta tukšas pudeles čekā… un pašu aizdedzināto pilsētu.

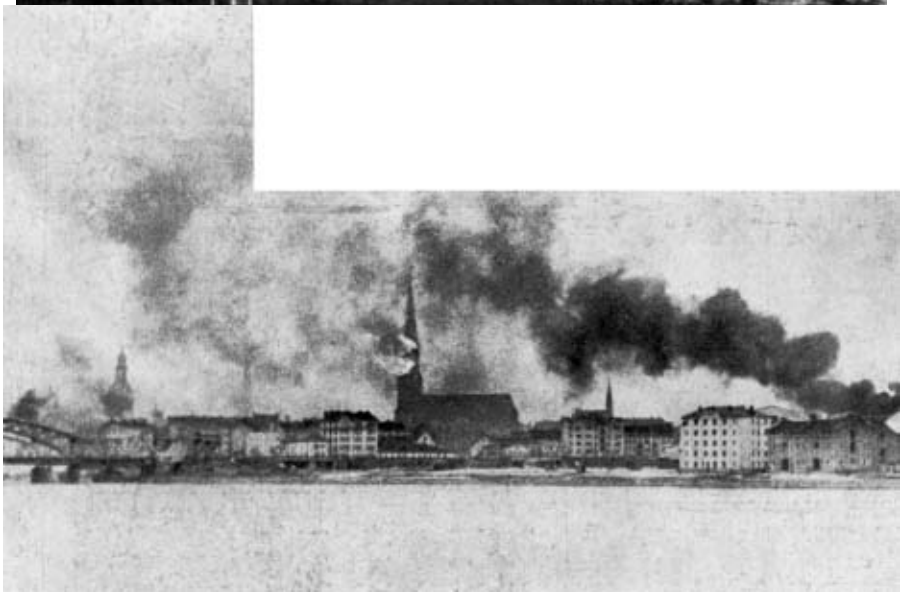

Rīga deg

Rīgas iekšpilsēta pēc boļševiku padzīšanas

Arī bēgdami tie slepkavoja. Kāda boļševiku noslepkavota sieviete uz ielas Rīgas krišanas dienā.

Tie, kas nejutās droši, netīrās sirdsapziņas dzīti, devās līdzi bēgošajiem boļševikiem uz austrumiem. Bet militarās operācijas bija ātrākas - daudzus žīdu bēgļus un boļševiku līdzskrējējus aizturēja.

Bēgļu bars pēc to atgriešanās Rīgā

Baigā gada bilance

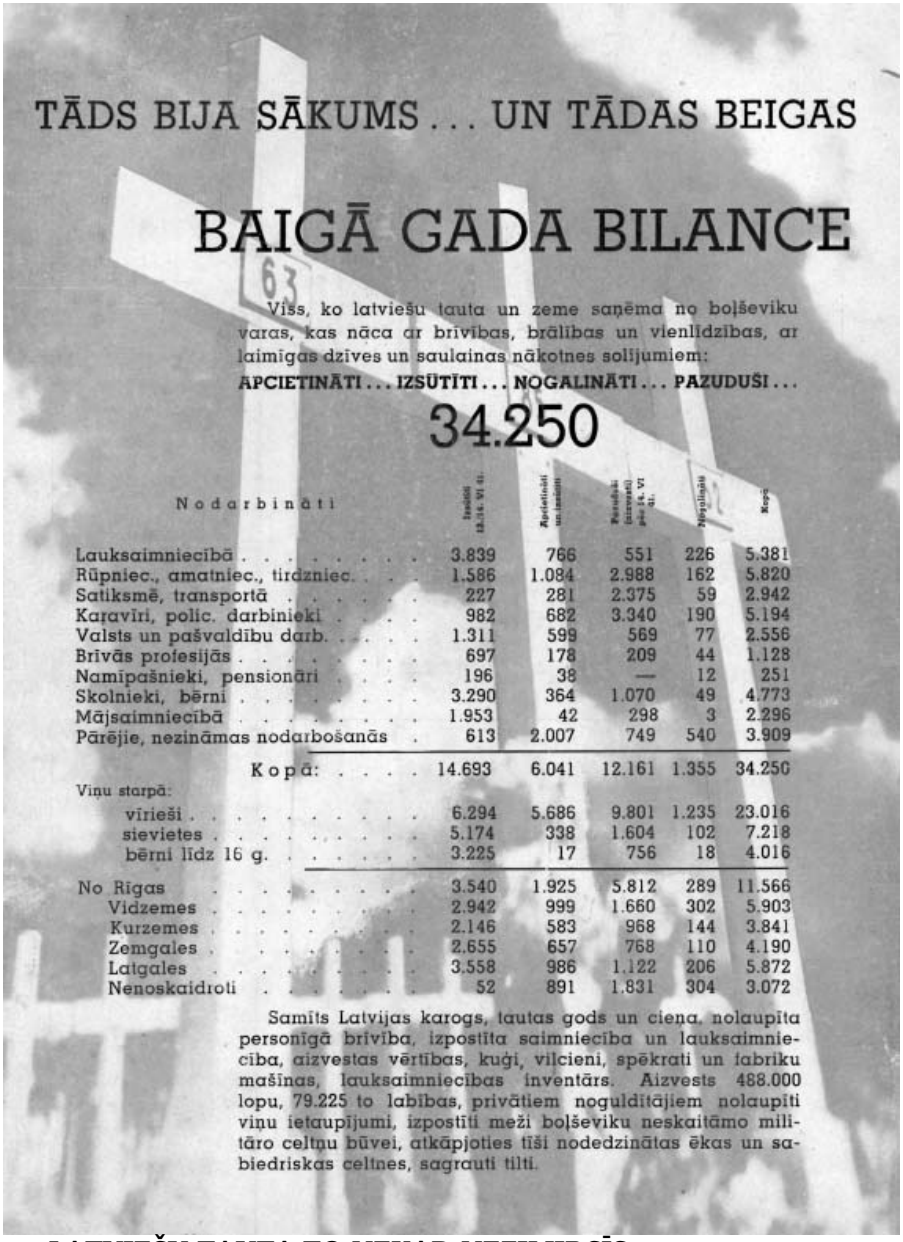
TĀDS BIJA SĀKUMS . . . UN TĀDAS BEIGAS
BAIGĀ GADA BILANCE
63
Viss, ko latviešu tauta un zeme saņēma no boļševiku varas, kas nāca ar brīvības, brālības un vienlīdzības, ar laimīgas dzīves un saulainas nākotnes solījumiem:
APCIETINĀTI . . . IZSŪTĪTI . . . NOGALINĀTI . . . PAZUDUŠI . . .
34.250

Nodarbināti	Ieslodzīti 14.1.41. VI d.	Apcietināti un ieslodzīti	Pazudušo (izsūtīto) pēc 14. VI d.	Nogalināti	Kopā
Lauksaimniecībā	3.839	766	551	226	5.381
Rūpniec., amatniec., tirdzniec.	1.586	1.084	2.988	162	5.820
Satiksmē, transportā	227	281	2.375	59	2.942
Karavīri, polic. darbinieki	982	682	3.340	190	5.194
Valsts un pašvaldību darb.	1.311	599	569	77	2.556
Brīvās profesijās	697	178	209	44	1.128
Namīpašnieki, pensionāri	196	38	—	12	251
Skolnieki, bērni	3.290	364	1.070	49	4.773
Mājsaimniecībā	1.953	42	298	3	2.296
Pārējie, nezināmas nodarbošanās	613	2.007	749	540	3.909
Kopā:	14.693	6.041	12.161	1.355	34.250
Viņu starpā:					
vīrieši	6.294	5.686	9.801	1.235	23.016
sievietes	5.174	338	1.604	102	7.218
bērni līdz 16 g.	3.225	17	756	18	4.016
No Rīgas	3.540	1.925	5.812	289	11.566
Vidzemes	2.942	999	1.660	302	5.903
Kurzemes	2.146	583	968	144	3.841
Zemgales	2.655	657	768	110	4.190
Latgales	3.558	986	1.122	206	5.872
Nenoskaidroti	52	891	1.831	304	3.072

Samīts Latvijas karogs, tautas gods un cieņa, nolaupīta personīgā brīvība, izpostīta saimniecība un lauksaimniecība, aizvestas vērtības, kuģi, vilcieni, spēkrati un fabriku mašīnas, lauksaimniecības inventārs. Aizvests 488.000 lopu, 79.225 to labības, privātiem noguldītājiem nolaupīti viņu ietaupījumi, izpostīti meži boļševiku neskaitāmo militāro celtņu būvei, atkāpjoties tīši nodedzinātas ēkas un sabiedriskas celtnes, sagrauti tilti.

LATVIEŠU TAUTA TO NEKAD NEZIMIRSĪS